

A SOPRONI MAGY. KIR.
ÁLLAMI FŐREALISKOLA

HARMINCHETEDIK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1911/12-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:

WALLNER IGNÁC dr.

IGAZGATÓ.

SOPRON.

ROMWALTER ALFRÉD, KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA

1912.

BELLA LAJOS

Bella Lajos.

Recte factorum summus fructus est:
fecisse. (Aëtius).

A legnépszerűbb s tudását, érdemeit tekintve kétségtelenül egyik legkiválóbb tagja intézetünknek távozott körünkől, kinek neve nemcsak iskolánkkal, de városunk történetével is felejtetetlenül összenőtt. Bella Lajos az idei iskolai év folyamán a jól megérdemelt nyugalomba vonult, miután 35 esztendőn keresztül nagy tudással, valódi rátermettséggel és eredményes munkássággal szolgálta hazánk közoktatásügyét. Nevét az iskolán kívül városunkban kifejtett társadalmi tevékenysége, azontúl pedig tudományos kutatásai és irodalmi működése tették ismertté és becsültté.

Bella Lajos 1850. december 29-én született Pozsonyban. Középiskoláit a pozsonyi kir. kath. főgimnáziumban, felsőbb tanulmányait a budapesti kir. magyar tud. egyetem bölcsészeti karán végezte. Tanári pályáját a pozsonyi kir. kath. főgimnáziumnál 1876. január 1-én kezdette meg, mely intézetnél azonban csak fél évig működött. Még ugyanebben az évben Trefort Ágoston, vallás- és közoktatásügyi miniszter a soproni m. kir. állami főreáliskola tanárává nevezte őt ki, mely időtől kezdve a jelen iskolai év kezdetéig a mi intézetünknel teljesítette fáradságos, de nemes hivatását. Katonai kötelezettségének az 1872/73. évben tett eleget, melynek végeztével cs. és kir. hadnaggyá nevezték ki. Résztvett az 1878. évi boszniai hadjáratban s mint a hadiérem tulajdonosa fejezte be szolgálatát a közös hadseregben. A honvédséghez áttétetvén 1883-ban főhadnaggyá, 1889-ben pedig századossá léptették elő szolgálaton kívüli viszonyban.

Bella Lajost, mint *tanárt* alapos szaktudásán kívül a tanuló-
ifjúság iránt érzett és tanusított szeretet jellemezte. A történelmet
és földrajzot tanította. Ritka szónoki tehetséggel lévén megáldva,
gyújtó beszédeivel, lelkesítő előadásaival eszményi törekvéseket
igyekezett ébreszteni s az ifjúság fogékony lelkében a haza- és
emberszeretet lángját fokozni és állandósítani. Mondanunk is
fölszemes, hogy igyekezetét teljes siker koronázta. Nagyszámú
tanítványai hálával és szeretettel emlegetik egykori tanáruk nevét
s különösen a történelmi órák felejthetetlenül vésődtek emlékezetükbe.

Az iskolán kívül sokoldalú tevékenységet fejtett ki Bella
Lajos *társadalmi* téren is. Egyike volt azoknak a lelkes törek-
vőknek, akik a magyar nyelv és szellem terjesztése körül hervad-
hatatlan érdemeket szereztek Sopronban s akik ebben a múlt
század 70-es éveinek végén még csaknem kizárólag német jellegű
városban fáradságot nem ismerő buzgalommal a magyar elemet
tömörítették s rövid idő múlva számottevő tényezővé emelték.
Még ugyanabban az esztendőben, mikor Sopronba került, maga
mellé vonta az itt tartózkodó magyarságot s néhány lelkes társával
megalapította az *Athlétikai Klubbot*, melynek több éven át
(1877—1881) elnöke volt. Ugyanekkor (1877) tevékeny részt vett
a *Soproni Irodalmi és Művészeti Kör* megalapításában, tartalmas
előadásaival sokszor lebilincselve hallgatóságát, figyelmet, érdek-
lődést keltett a nemzeti kultúra iránt. Sikeresen buzgólkodott a
soproni *Férfidalkör* magyarosítása körül, mely egyesületnek 10
éven át (1880—1890) volt lelkes támogatója s egyik vezető tagja.
Elismerést érdemlő munkásságot fejtett ki a soproni magyar
Kereskedelmi Kör felvirágoztatásával, melynek megalapításánál
is hathatósan közreműködött s melynek elnöki tisztséget csaknem
egy évtizeden keresztül (1881—1890) viselte. Figyelmét a *tűz-
oltóság* ügye sem kerülte ki; mint a soproni Önkéntes Tűzoltó
Egyesület segéd tisztje éveken át (1891—1900) fáradozott ennek
az intézménynek fejlesztésén is. Elnöke volt a soproni *Torna
Egylet*-nek (1891—1900), majd pedig megválasztották a *Magyar
Tornaegyletek Országos Szövetségének* vidéki alelnökévé (1895—
1900). Hosszú időn át vezette is a soproni *Ipariskola* ügyeit,
melynek igazgatója is volt (1896—1909). Nagy érdemei vannak
a *Soproni Régészeti Társulat* megalapítása, úgyszintén a *Sopron*

Városi Múzeum fejlesztése körül (1885—1911); e nemű munkássága kétségtelenül a legszámottevőbb és legmaradandóbb emlékű alkotásai közé tartozik. Polgártársainak megtisztelő bizalma folytán tagja lett a Sopron városi *Köztörvényhatósági bizottságnak* (1890—1911) s mint ilyen élénk részt vett a városi ügyek intézésében is. Tagja volt a *Kath. Konventnek* és *iskolaszéknek*, a *Kath. olvasókörnek* pedig hosszú időn át alelnöke.

Sokoldalú társadalmi elfoglaltsága mellett nagy és sikeres munkásságot fejtett ki Bella Lajos *tudományos téren* is. Az *archaeologia* volt szíve és hajlama szerint választott studiuma s egyszersmind legkedvesebb foglalkozása. A középszerűséget messze túlszárnyaló tehetségét e téren tudta leginkább érvényesíteni. Az archaeologiai kutatás vágya valóságos szenvedéllyé fokozódott nála. Amikor ásott, akkor volt igazán elemében s ha talált valami értékeset, akkor ez foglalkoztatta őt szüntelenül, ami mellett minden más eltörpült. Nemcsak tudósnak, de fáradhatatlannak bizonyult e tekintetben. Az archaeológiának hazánkban alig akad ma odaadóbb szakavatottabb művelője Bella Lajosnál. Érdekes és kíváló munkásságával nemcsak a hazai szakkörök figyelmét vonta magára, szerencsés fölfedezéseivel a külföldön is előnyösen ismert nevet vívott ki magának. Számos praehistorikus, római-, népvándorlás- és honfoglaláskori telepet, temetőt és emléket kutatott föl Sopron város és vármegye területén. Méltó föltűnést keltettek a Sopron város közelében levő *Várhelyen* (Burgstall) végzett ásatásai (1886.) Az itt talált nevezetes őskori telep, mint erődítmény, Közép-Európa eddig ismert legnagyobb hallstatti-korú emléke (Kr. e. 10—5 század), melynek híre messze földre elhatott s a külföldi tudományos szakköröket is foglalkoztatta. Az itt megkezdett ásatásokat aztán a Wiener Anthropologische Gesellschaft fölszólítására még egy teljes éven át folytatta, a fölszínre került nagyszámú leletekkel értékes anyagot szolgáltatva a múzeumoknak. Hasonló sikerrel jártak a soproni Váris hegyen, valamint a Lajta-hegységben végzett ásatásai. Fölfedezte a *Feketevárosi* (Sopronm.) praehistorikus nekropolist, úgyszintén a *Kismarton* fölött fekvő Várhegy közelében elterülő őskori telepet. 1890/1891-ben szolgálatot teljesített jelenlegi trónörökösünk, *Estei Ferenc Ferdinánd* főherceg régészeti kutatásainál. Szakszerű magyarázataiért, utba-

igazító tanácsaiért, Ő fensége egy brilláns ajándékával tüntette őt ki. Eredményes ásatásokat végzett 1898-ban a Magyar Nemzeti Múzeum megbízása folytán az *Al-Dunánál* is. Megszerezte a M. kir. Földtani Intézet számára a *borbolyai* (Sopronm.) világhírű *Mesocetus hungaricus* csontvázát, valamint a *Paleomerix* teljes vázát.

Az archeologia iránt tanúsított szeretete éveinek előrehaladásával nemcsak nem csökkent, hanem inkább fokozódott. Testi és szellemi erejének teljes hatalmában fiatalos lelkesedéssel buzgódik ma is a régészet tudományának fejlesztésén. Nyugdíjaztatása után Budapestre költözködve, a Magyar Nemzeti Múzeum régészeti osztálya mindjárt beválasztatta tagjai sorába. Jelenleg mint a barlangkutató bizottság egyik legszakavatottabb tagja működik.

Régészeti kutatásaival kapcsolatban számottevő Bella Lajos irodalmi munkássága is. Sok cikke jelent meg az *Archaeologiai Értesítőben*, valamint a *Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien*, úgyszintén a *Praehistorische Blätter* (München) című folyóiratokban. Mint előadó szerepelt a bécsi Wissenschaftliche Klubb ülésein továbbá Budapesten a Múzeumok és Könyvtárak rendezte kurzusokban 1899. és 1903-ban. Sok élvezetes és tanulságos órát szerzett hallgatóságának a Soproni Irodalmi Körben, az Iparosok Egyesületében, valamint a Szabad Lyceumban elmondott előadásaival. Megjelent művei közül említést érdemelnek: *Paur Iván életrajza* (1889). — *Praehistorische Funde in der Umgegend von Oedenburg*; herausgegeben von Professor Ludwig Bella und Otto Müller; Wien 1892. — *Sopron vármegye leírása*; megjelent az „Osztrák Magyar Monarchia Írásban és Képben“ című munkában. — *Sopron város földrajzi fekvése és neve* 1894. — *Széchenyi István élet- és jellemrajza*; megjelent az 1896-ban kiadott Széchenyi albumban. — Ezenkívül gyakran írt népszerű és tudományos cikkeket a helybeli lapokba. — Jelenleg a Múzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelősége megbízásából egy nagyszabású régészeti munka megírásán fáradozik, mely már legközelebb meg is jelenik.

Íme, ez volt Bella Lajos 35 évi munkásságának általános képe. Ifjan, ideális eszmékkel eltelve jött Sopronba s az idei év

folyamán fiatalos kedéllyel bár, de deresedő fejjel hagyta el sok évi működésének és jelentékeny szereplésének színterét. Probitas laudatur et alget — mondja egy latin közmondás, mely rajta is beteljesedett. A Budapestre költözött tudós professzort tanítványainak hálája és tisztelete továbbra is kíséri fogja, polgártársai ezután is szeretettel emlegetik majd nevét, kartársainak érzése pedig — a szeretet és becsülésen kívül — abban az őszinte óhajban nyilvánul meg egyhangulag: hogy nagy tehetségét még sok-sok időn át érvényesíthesse teljes erőben és egészségben a nemzeti ügy és hazai kultúra javára, a magyar tanárság, valamint a mi intézetünk dícsőségére.

Lauringer Ernő.

Krcselics László.

Született: 1882. május 24-én Nagybecskerekén.

Meghalt: 1912. június 20-án ugyanott.

Ifjan, szárnyaszegetten, a pálya kezdetén tért örök pihenőre szeretett kartársunk, Krcselics László. Alig mult el harminc éves... Keveset élt, sokat szenvedett... A már virágjában annyi emberi életet letépő sorvadás emésztette föl lassan, de annál biztosabban az ő testét is, míg végre a halál megváltotta a kínzó szenvedéseitől. Lelkének teljes idealizmusával csüngött a tanári pályán, de a kegyetlen sors hamarosan meghiusítja nemes törekvéseit. Közel húsz esztendőn át merített ismereteket a tudás kiapadhatatlan forrásaiból, de szép szellemi tőkéjét félévnél tovább nem kamatoztathatta annak az ifjúságnak a javára, melyet az ő mélyen érző lelkével szinte az imádásig szeretett.

Odaadó hitvest, három kis árvát hagyott maga után, kiknek szeretete volt életének boldogsága és szenvedő napjaiban enyhítő balzsama.

Noha mindössze alig egy évet töltött intézetünknel: kartársainak és tanítványainak osztatlan becsülése kíséri sírjába, emlékét mindnyájan szeretettel őrizzük.

Nyugodjék békében!

I.

Adatok az intézet 1911/12. tanévi történetéhez.

1. **A tanév megkezdése.** Az 1911/12. tanévre szóló beiratkozásokat 1911. évi június hó 30-án, július hó 1., 2., 3., 4. és 5-én, továbbá szeptember hó 1., 2. és 4-én végeztem. Az I. osztályba jelentkező, 12 évesnél idősebb tanulók szüleivel tudattam, hogy a felvétel feltételeesen történik. A felvételi-, javító-, pótló- és magánvizsgákat augusztus hó 30. és 31-én tartottuk. Az iskolaév megnyitó-ünnepélye szeptember hó 5-én volt. Ugyanakkor közöltük a tanulókkal az intézet „Rendtartási szabályait,” az órarendet és más tudnivalókat; szeptember 6-án megkezdődött a rendes tanítás, amely 1912. évi június hó 12-ig tartott.

2. Iskolai ünnepélyek, istentiszteletek.

Szeptember hó 5-én: „Veni Sancte.” Istentisztelet után a tanuló-ifjúság a tornaterembe vonult, ahol a Himnusz eléneklése után az igazgató ünnepi beszéddel megnyitotta az iskolai évet, végül az ifjúság elénekelte a Szózatot.

Október hó 4-én: Ő felsége nevenapján hálaadó istentisztelet.

Október hó 6-án: Az aradi vértanúk emlékére gyászmise, utána a Berzsenyi kör gyászünnepélye, amelyen valamennyi tanuló és a tanári kar részt vett. Az ünnepély sorrendje a következő:

1. Himnusz. Énekli az ifjúság.
2. Szlimák Lajos VIII. osztályú tanuló emlékbeszéde.
3. Az aradi vértanúk. Palágyi Lajostól. Szavalja Lederer Ferenc, VII. oszt. tanuló.

November hó 19-én: Boldogult Erzsébet királynénk emlékére istentisztelet, utána gyászünnepély a következő műsorral:

1. Méry Béla: Jaj de bús ez a ravatal. Énekli az ifjúsági énekkar.
2. Gyászbeszéd. Tartja Kreselics László tanár.
3. Erzsébet. Szavalja Kalisch Kornél, VIII. osztályú tanuló.
4. Deák Gerő: Eltávozás. Énekli az ifjúsági énekkar.

Március hó 15-én: Ifjúsági ünnepély a következő műsorral:

1. Élj őseink hazája és Fóti dal. Énekli az ifjúsági énekkar.
2. Petőfi, Endrődi Sándortól. Szavalja Kalisch Kornél, VIII. osztályú tanuló.
3. Szlimák Lajos VIII. osztályú tanuló felolvasása.
4. Mi a haza? Abrányi Emiltől. Szavalja Lederer Ferenc, VII. osztályú tanuló.
5. Rákóczi induló. Énekli az ifjúsági énekkar.

Április hó 11-én: Az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóján istentisztelet, utána iskolai ünnepély a következő műsorral:

1. Fohász. Énekli az ifjúsági énekkar.
2. Csak várja, egyre várja őt, Győry Vilmostól. Szavalja Weisz Ernő, VII. oszt. tan.
3. Ünnepi beszéd. Tartja Német Jakab tanár.
4. Vándor madár, Ábrányi Emiltől. Szavalja Kopstein Aladár, VIII. oszt. tanuló.
5. Élj őseink hazája. Énekli az ifjúsági énekkar.

Május hó 18-án: A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium által elrendelt békenap jelentőségét Ágh Lajos dr. tanár méltatta a tanári kar és az összes tanuló ifjúság előtt.

Június hó 8-án: A koronázás 45-ik évfordulója alkalmával hálaadó istentisztelet, utána iskolai ünnepély a következő műsorral:

1. Tied vagyok, tied hazám, Nagy Józseftől. Énekli az ifjúsági énekkar.
2. Himnusz, Vörösmarty Mihálytól. Szavalja Payer Ferenc, VI. osztályú tanuló.
3. Ünnepi beszéd. Tartja Lauringer Ernő tanár.
4. Rendületlenül, Arany Jánostól. Szavalja Wurmfeld Sándor, VII. osztályú tanuló.
5. Hunyadi induló, Erkel Ferentől. Énekli az ifjúsági énekkar.

Június hó 29-én: „Te Deum.” Istentisztelet után a tornateremben egybegyűlt ifjúság elénekelte a Szózatot és az igazgatónak a tanévet bezáró beszéde után a Himnuszt.

3. Változások a tanári karban. Bella Lajos tanár 35 évi sikerdús működés után nyugalomba ment. Helyére a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium Lauringer Ernő szentgotthárdi állami főgimnáziumi tanárt helyezte át.

Vári Rezső tanár saját kérelmére a kassai állami főreáliskolához áthelyeztetvén, tanszékére a nagyméltóságú Miniszterium Pais Dezső okleveles tanárjelöltet alkalmazta.

Ádám Manó okleveles tanárjelöltet a nagyméltóságú Miniszterium szintén h. tanáruul alkalmazta.

4. Hivatalos látogatások. Nagyságos veszprémi Városh Tivadar, tankerületi kir. főigazgató úr, 1912. évi március hó 15—20-ig végezte intézetünkben hivatalos látogatását, ezen ténykedésben részt vett dr. Vajdinger Gyula miniszteri fogalmazó is. Március hó 20-án tartott főigazgatói értekezleten közölte észrevételeit a tanári karral. Június hó 17—19-ig tartott érettségi vizsgálatokon elnökölt.

5. Értekezlet volt: 1 főigazgatói, 1 érettségi 14 rendes, 8 rendkívüli.

6. Tankönyvváltoztatás. A jövő tanévben a VI. osztályban Hofer K.: Rendszeres francia nyelv helyett folytatólagosan Klimó-Bartos: Rendszeres francia nyelv, olvasó- és gyakorló könyv II. rész, a VIII. osztályban Mangold: Magyarország oknyomozó története helyett dr. Takács György: A magyar nemzet története lesznek behozva. Új segédkönyvek lesznek: Lauringer Ernő: Közintézményeink történeti fejlődése a VIII. osztályban, Somló Károly: Növénygyűjtő az V. osztályban.

7. **Fegyelmi állapot.** A fegyelem kielégítő volt. A fegyelmi büntetésekről a szülők mindig értesültek. Fenttartom abbeli panaszomat, hogy a házi nevelés, különösen a „szállásadók“ részéről gyakran alig vagy épen semmit sem támogatja az iskola működését, sőt annak néha egyenesen ellene tör.

8. **Felmentések.** A tank. kir. főigazgatóság a tornászat alól 30 tanulót, a rajz technikai része alól 5 tanulót mentett fel hosszabb időre; az intézeti orvos bizonyítványa alapján pedig rövid időre 22 tanulót mentettem fel a tornázás alól.

9. **Egészségügy.** Leszner Rudolf dr. iskolaorvos, a tanév elején megvizsgálta a tanulókat egészségük, testtartásuk, látó és halló képességük és tisztaságukra nézve. Megjegyzéseit és kifogásait közvetlenül közölte a tanulókkal. Közellátó volt 8, nagyot halló egy fülén 2, valamelyest magasabb bal vállú 13, magasabb jobb vállú 2. A tanév folyama alatt vizsgált azonkívül 58 hibás testű és beteges, úgyszintén gyöngye látóerejű tanulót a torna, illetőleg a rajz alól kért fölmentésük megokolása alaposságának kiderítésére. Hetenkint legalább egyszer, de rendszeren többször fordult meg a tanítás ideje alatt az iskolában, hogy a jelentkező betegeket megvizsgálja és szükség esetében segítséget nyújtson. Több betegedési és balesetben orvosi kezelésben részesítette a tanulókat. Ujraoltatott 46. Trachomás nem volt.

10. **A VIII. osztály vizsgálatait** május hó 7—11-ig, az I—VII. osztály vizsgálatait június hó 14—24-ig tartottuk.

11. **Ajándékok.** A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumtól: Dr. Juba Adolf: Az iskolák építése és berendezése Németországban és Svájcban. Az iskolaorvosi intézmény Magyarországon. 64700 sz. r. A magyar University Extension és előkészítő intézményeinek évkönyve 1908/9. VIII. évfolyam. 124890. sz. r. Hain Gáspár lőcsei krónikája. 44713. sz. r.

Múzeumok és Könyvtárak országos tanácsától. Mihálik József: Jelentés 1910. évi működéséről.

Magyar Tudományos Akadémia könyvkiadó hivatala. Kiadványainak jegyzéke 1889—1910. I. II.

Jelentés Sopronvármegye 1910. évi állapotáról.

W. Faber gyáros. A grafitgyártást szemléltető táblázat.

Wolf Lipót kismartoni lakos: Egy Reichert-féle új nagy mikroskópot teljes felszereléssel a természetrajzi gyakorlatok számára.

A budapesti m. kir. tudomány egyetem zoológiai és comparativ anatomiai intézete 80 drb állatmikroskópi praeparatumot, ugyanazon egyetem növényteni intézete a növény mikroskópi gyakorlatokhoz szükséges anyagokat.

Romwalter Frigyes intézetünk volt növendéke 2 ragadozó madarat.

A szabadkézi rajzszerter részére. Egy-egy rajztáblát: Ábrahám Miklós III. B. osztály, Brzobohaty Róbert III. B. osztályú tanulók, Csitkovits István, Gárdonyi Károly IV. o. és Rusz Artur IV. osztályt végzett növendék, majd a VIII. osztályból Baál Károly, Bozó Andor, Józsa László, Kalisch Kornél, Kalisch Ödön, Kopstein Aladár, Kováts István, Proszky Károly, Schiller Jenő, Szabó-Jilek Károly, Szlimák Lajos, Wildzeisz Pál. — Díszített husvéti tojást: 1 drb Flasch Béla I. A. osztály, 2 drb Mitzger Ferenc I. A. osztály, 2 drb Kollárs Elemér I. B. osztály, 1 drb Mandl Rezső I. B. osztály, 1 drb Neubauer Antal I. B. osztály, 1 drb Fröhwrth Sándor II. A. osztály, 1 drb Hoffmann Sándor II. A. osztály, 1 drb Lengyel István II. A. osztály, 2 drb Gyórváry Gyula III. A. osztály, 4 drb Hajnal Imre III. A. osztály, 1 drb Krutzler János III. A. osztály, 3 drb Czegka Vilmos III. B. osztály, 2 drb Lencz György III. B. osztály, 3 drb Michl Ottmár III. B. osztály, 1 drb Reiber Endre IV. osztály, 2 drb Szekendi György IV. osztály, 7 drb Töpler Lajos IV. osztály, 3 drb Feleki Zoltán V. osztály, 14 drb Wolf Jenő V. osztály, 3 drb Oleár Mihály VI. osztály, 1 drb Töpfl János VI. osztály, 5 drb Weisz Ernő VII. osztály, 1 drb Kopstein Aladár VIII. osztályú tanulók, 2 drb. Krcselics László főreáliskolai tanár. — Fából való, pamutgombolyító kis modellt Pintér Ignác tanszerkészítő. — Egy terrakottából való díszkorsót Józsa István V. osztályú tanuló.

Ajándékok a természetrajzi szerter számára. I. A. osztály: Fürst Dezső Lopó tök, Konasek Ferenc mókust, I. B. osztály: Goldmann Ernő bányabetegséget okozó féreg praeparatumot és leírását, Mangold István egy kanári madarat, Neubauer Antal róka koponyát, Várady Géza lángbaglyot. II. A. osztály: Bader Viktor méhkirálynét, Jehn Sándor spermacettit, Schlögl Ferenc erdei baglyot. II. B. osztály: Fiath Miklós aszbesztet, Goldschmid Alfréd fűrgegyikot, Hackstock Károly zöldgyikot, Karl Ernő két élő galambot, Supper Ferenc tengeri csigát, Vajda Ede nyírfá taplót. III. B. osztály: Krétai Gyula verebész karvalyt, Czecka Vilmos fenyő rigót. IV. osztály: Balkay Árpád egy menyétet, Jehn Vilmos tapló gombát, Kammaryt Hugó egy tengeri csigát. V. osztály: Eylenburg Kurt 100 drb mikroskópi praeparatumot különböző beteg szövetekről, ugyancsak Eylenburg egy fali táblát készített, amely Steptococcusokat ábrázolja. Hasonló táblákat készítettek még Lipner Ödön és Schneider Ernő.

Fogadják a nemesszívú adakozók hálás köszönetünket.

12. Gyűjtések voltak: Maurer János emlékére. Elhagyott gyermekek javára. Az országos gyermekszanatorium javára. A szombathelyi vakok javára. A vakok országos egyesülete javára. A Liszt emlékműre. Gróf Zichy Nándor emlékműre. A siófoki gyermekszanatórium javára. József kir. herceg szanatórium egyesület részére. A soproni siketnémák javára.

13. Helyiségek átengedése. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium engedélyével a katonai lövőgyakorlatokban résztvevő középiskolai tanulók a gyutacslövést a tornateremben végezték.

A fensőbb tanhatóság engedélyével a munkás gimnázium igénybe vette az esti órákban a geometriai rajztermet és az V. osztály tantermét.

14. Tanulmányi kirándulások. A mult évi nagyobb tanulmányi kirándulás, melyet 1911. évi június hó 25-től július hó 2-ig az aldunára rendeztünk, már a mult évi értesítőben jeleztetett. Itt csak megemlítem, hogy mely helyeken tartózkodtunk több-kevesebb ideig. Budapest, Zimony, Belgrád, Turnseverin, Orsova, Herkulesfürdő, Temesvár, Arad, Szeged. Résztvettek az intézet III—VII. osztályú tanulói közül 38-an Faragó József, Gerő Árpád és Lenk Jenő tanárok vezetése alatt. A kirándulás fényesen sikerült és a tanulók rendkívül gazdag tapasztalatokra tettek szert.

E helyen is köszönetet mondok Budapest székesfőváros és Szeged város nemeslelkű tanácsának az ingyen szállásért és az ingyen fürdőért, a m. kir. földművelésügyi Miniszter úr Ő Nagyméltóságának a herkulesfürdői olcsó szállásért és az ingyen fürdőért, Zimony és Temesvár városok tanácsának a szíves kalauzolásért és előzékeny vendégszeretetért; továbbá mindazoknak, akik a kirándulás alkalmával megkönnyítették a tanuló ifjúságnak azt, hogy édes hazánk e gyönyörű helyeit megismerhessék.

Kisebb tanulmányi kirándulások voltak osztályonként:

I. A. és I. B. osztály: őszi flóra gyűjtése céljából Sopron környékére.

I. A. és I. B. osztály: tavaszi flóra.

I. A. és I. B. osztály: földrajzi.

II. A. és II. B. osztály: őszi flóra gyűjtése céljából Sopron környékére.

II. A. és II. B. osztály: tavaszi flóra gyűjtése céljából Sopron környékére.

II. A. és II. B. osztály: tavaszi növény és rovargyűjtés céljából.

II. A. és II. B. osztály: földrajzi.

III. A. és III. B. osztály: földrajzi.

IV. osztály: Nagyczenkre.

V. osztály: Őszi kirándulás természetrajzi és történelmi szempontból Kismartonba. Vegytani kirándulás Győrré. Sopronban jég-, vízmű- és gázgyár megtekintése.

VI. osztály: Geológiai kirándulás Rákosra. Tavaszi rovargyűjtés. Szombathelyre a gyufa-, gépgyár és a vasmegyei múzeum megtekintése. Szárazvámi krétagyár, kőfejtő megtekintése. Soproni téglagyárhoz.

VII. osztály: Vegytani kirándulás Győrré. A soproni gumigyár megtekintése.

15. Wabel Pál iskolaszolga 40 évi szolgálat után nyugalomba vonulván, helyére a nagyméltóságú Miniszterium Horváth Károlyt nevezte ki iskolaszolgává.

II.
Tanári személyzet.

A tanár neve	Tárgyak, melyeket tanított	Osztályok, melyekben tanított	Heti óra- szám
Wallner Ignác dr. igazgató	Február hó 10-től: Földrajz	II. B	3
Ádám Manó helyettes tanár, az I. A) osztály főnöke	Mennyiségtan Rajzoló geometria	I. A, II. B I. A, I. B, III. B	18
Ágh Lajos dr. rendes tanár, a II. A) osztály főnöke, a II. osztályú ifjúsági könyvtár őre, a Berzsenyikör vezetője, a Segélyegyesület jegyzője	Magyar Német	II. A, IV. II. A, IV.	16
Barta Miksa rendes tanár, a VII. osztály főnöke, a természettani szertár őre	Természettan Mennyiségtan Természettani gya- korlatok	VIII. I. B, VI., VII. VII., VIII.	18
Faragó József rendes tanár, a geometriai szertár őre, a Segély- egyesület pénztárosa, a munkásgim- názium igazgatója	Rajzoló geometria Ábrázoló geometria	II. A, II. B, III. A VI., VII., VIII.	18
Gerő Árpád rendes tanár, a természetrajzi szertár őre	Természetrajz Vegytan Szépirás Természetrajzi gya- korlatok	I. B, II. B, V., VI. VII. I. B	15
	Vegytani gyakorlatok	V., VI. VI., VII.	2
Harsányi Lajos rendes tanár, az V. osztály főnöke	Természettan Mennyiségtan	III A, III B, VII. II. A, V,	17
Horvát Rezső rendes tanár, a III. B) osztály főnöke, a Segély- egyesületi könyvtár kezelője	Német Francia	VII., VIII. III. B, V., VII.	16
Kreselics László h. tanár, február 10-ig a IV. osztály főnöke és ifjúsági könyvtár őre. Február 10-től betegsége miatt helyettesítetik			

A tanár neve	Tárgyak, melyeket tanított	Osztályok, melyekben tanított	Heti óra- szám
Lang József róm. kath. hitoktató	Vallástan Február 1-től: Exhortatio	I – VIII.	10 1
Lauringer Ernő rendes tanár, a földrajzi, történelmi, érem- és régis- ségtár őre	Földrajz Történelem Február 10-től: Történelem	I. A, I. B, II. A V., VII., VIII. IV., VI.	18 6
Leszner Rudolf dr. iskolaorvos és az egészségtan tanára	Egészségtan	VII.	2
Menyhárd Frigyes ág. h. ev. hitoktató	Vallástan Február 1-től: Exhortatio	I – VIII.	8 1
Müller József dr. rendes tanár, a II. B) osztály főnöke, a tanári könyv- tár őre	Magyar Német	II. B, V. II. B, V.	16
Német Jakab rendes tanár, a vegytani szertár őre	Természetráajz Természettan Vegytan Szépírás Vegytani gyakorlatok Február 10-től: Földrajz	I. A., II. A IV. V., VI. I. A, II. A, II. B V., VII., VIII. III. A, III. B	15 2
Pais Dezső helyettes tanár	Magyar Latin Február 10-től: Történelem	III. B V, VI, VII, VIII. III. A, III. B	16 4
Pollák Miksa dr. izr. hitoktató	Vallástan Exhortatio	I – VIII.	8 1
Révész János h. tornatanító, a tornaszertár őre	Torna Játék	I – VII. I – VI.	22 8

A tanár neve	Tárgyak, melyeket tanított	Osztályok, melyeket tanított	Heti óra- szám
Seemann Kálmán rendes tanár, február 10-től a IV. osztály főnöke, a szabadkézi rajzszerktár őre	Rajzoló geometria Szabadkézi rajz	IV. III—VIII.	16
Stodolni Gyula dr. r. tanár, a VI. osztály főnöke, az I. osztályú ifjúsági könyvtár őre	Magyar Német Bölcsészet	I. A, VI. I. A, VI. VIII.	18
Strauch Jenő rendes tanár, az I. B) osztály főnöke, az V—VIII. osztályú ifjúsági könyvtár őre	Magyar Német	I. B, III. A, VII. I. B, III. A, III. B	22
Török Mihály rendes tanár, a VIII. osztály főnöke, értekezleti jegyző, segédkezik az igazgatói iro- dában, tandíjkezelő	Mennyiségtan Torna Gyorsírás	III. A, III. B, IV., VIII. VIII. III—V.	15 2
Valker István óraadó énektanító, az ének szerktár őre	Ének	I—VIII.	6
Vendl Aladár rendes tanár, a III. A) osztály főnöke, február 10-től a IV. osztályú ifjúsági könyvtár őre	Magyar Francia	VIII. III. A, IV., VI., VIII.	20

Intézeti szolgák: Horváth Károly, Kertész József és Weiszböck György.

Fűtő: Aumüller János.

III.

A tanárok tudományos irodalmi és művészeti tevékenysége.

Barta Miksa: A matematikai tanítás reformjáról két felolvasást tartott a soproni pedagógiai társaságban.

Faragó József: Gázvizsgálatok Sopron szab. kir. város részére.

Leszner Rudolf dr.: Az Evang. Népiskola című havi folyóiratban egy néhány kisebb dolgozat, úgyszintén a helyi lapokban.

Pais Dezső: Báró Kemény Zsigmond és az irodalmi élet. Irodalomtörténeti Közlemények 1911. évfolyam I—III. füzet 59 lap. Kemény Zsigmond írói működésének kronológiája. Egyetemes Philológiai Közlöny 1911. X. füzet 7 lap. Báró Kemény Zsigmond a bécsi egyetemen. Irodalomtörténeti Közlemények 1911. III. füzet. Névmagyarázatok: Ály = áj, Dengeleg és Toldalag. Magyar Nyelv 1911. IX. füzet.; Göcsej. Magyar Nyelv 1912. III. füzet.

Stodolni Gyula dr.: A porosz gyakorló tanárjelöltek. (Értekezés). Megjelent a Magyar Középiskola c. szaklapban.

IV.

A tananyagot az országos középiskolai tanterv alapján végeztük; az alábbiakban csak az olvasmányokat közöljük.

Rendes tantárgyak.

I. A) és B) osztály.

Magyar nyelv. Olvasmányok: A róka, medve és a szegény ember. Húnor és Magyar. Attila, Isten ostora. A katalaunumi ütközet. Aquileja ostroma. Attila halála. Álmos. A fehér ló mondája. Botond bárdja. A magyarok megtérése. Herakles. Odysseus és Polyphemos. *Költemények:* Hadnagy uram. Nyalka huszár. A pusztta télen. Amerre a Tisza folyik.

Német nyelv. Olvasmányok: Zeus und das Schaf. Das Hirtenbüblein. Der Wolf und der Fuchs. Einmal ist keinmal. Die Pfauen und die Krähe. *Költemények:* Heidenröslein. Frühlingsbotschaft. Die Kapelle.

II. A) és B) osztály.

Magyar nyelv. Az oroszlán és az egér. A rátótiak. A tatárjárás. A farkas és a róka. Hunyadi János. Cillei ármánykodása. Hunyadi László. Mátyás király jelleme. Dózsa György lázadása. Pör a Balatonon. A rianás. Themistokles. A marathoni győzelem. A thermopylai csata. A salamisi tengeri ütközet. *Költemények könyvnélkül:* A jó öreg korcsmáros. Isten hozzád. Hymnus. Hunyadi Mátyás anyja. A Tisza. Családi kör.

Német nyelv. Das Schaf und die Schwalbe. Der Esel und der Jagdhund. Der Löwe und die Maus. Die Siebenschläfer. Rotkäppchen. Der Spielengel. Hilde und Kudrun. *Költemények kn.:* Die Riesen und die Bauern. Tätigkeit. Die wandelnde Glocke. Gefunden. Die zwei Hunde.

III. A) és B) osztály.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Dobó I. Egerben. A szigetvári vértanúk. II. Rákóczi Ferenc felkelése. Spárta és Athén. Széchenyi István. Kossuth Lajos. Deák Ferenc. A sztrechnói piros virágok. A Magas Táttra.

Lapaj, a híres dudás. Onuc. A Margitsziget. *Költemények*: Szondy két apródja. Esztergom megvétele. Rákócziné. Távolból. Szózat. Kisfaludy S. Regéi, Kisfaludy K. Vig elbeszélései, Fiamnak. *Házi olvasmány*: A peleskei nótárius, A nagyenyedi két fűzfa.

Német nyelv. Olvasmányok: Die leichteste Todesstrafe. Der gute Knecht. Die drei Hausräte. Das Schiff der Wüste. Kannitverstan. König Matthias in den Sagen eines fremden Volkes. *Költemények*: Das Hufeisen. Der Ring des Polykrates. Tragische Geschichte. Der Fischer. Erbkönig. Beszédgyakorlatok folyton.

Francia nyelv. A tankönyvben előforduló prózai olvasmányokból 32; ezenkívül 6 költemény beemlézésére, nevezetesen: Entrée en classe Le petit paresseux. Les saisons. Le papillon et l'abbaille. L'orphelin En avant.

IV. osztály.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Toldi I—XII. éneke szebb részleteinek könyvnélkül való betanulása. Heltaitárból: A macskáról és a rókaról. Haller: Vigyázni kell az ördög mesterségére. Rozsnyai: A vadász, párdúc és a róka. Mikes: A remete. A bújdosók Rodostóban. Fáy: Szájaskodás. Jókai: A huszthi beteglátogatók. *Könyv nélkül*: A fülemile. Rozgonyiné. A közelítő tél. *Házi olvasmányok*: Szemelvények Ovidiusból. Faludi: Téli éjszakák. 17 részben iskolai, részben házi dolgozat.

Német nyelv. Olvasmányok: Evers: Sokrates. Freytag: Die alten Deutschen. Goethe: Leben und Treiben in Neapel. Becker: Die olympischen Spiele. *Könyv nélkül*: Schiller: Der Alpenjäger. Göthe: Der Sänger. Der Erbkönig. Heine: Die Loreley. Lenau: Die drei Zigeuner. 17 iskolai dolgozat.

Francia nyelv. Etouoderie punie. Henri IV. et le vieux juge. Le bon remède. Saint Martin. La chute des corps. La pile voltaïque. L'empereur et l'abbé. Phénomènes du monvenrent. La dilatation des corps. Le thermomètre. La probité récompensée. Phaéton. Les Normands en Italie. Le son. L'Afrique. Des boissons. L'agneau et le loup. Les Portugais. Un émigré Français. Un officier très âgé. Un laquais. La souris de ville. *Költemények* (könyv nélkül): La feuille. La fleur. L'octobre Le droit chemin. Tu seras soldat.

V. osztály.

Magyar nyelv. Kazinczy anyjának fogságából. Petőfi: Úti jegyzeteiből. Cserey Mihály: Zrinyi Miklós halála. Csengeri Antal: Deák Ferenc jelleme. Széchenyi Hiteléből. Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (szemelvények kn.). Kossuth Lajos: A haderő megajánlása ügyében (szemelvények kn.). Deák Ferenc: Első felirati javaslata (szemelvények kn.). Sokrates: Beszélgetés az istenségről. Taine: Görögország földje és népe. Riedl Ferenc: A középkor. Pázmány Péter: Hasznai az teremtetett állatokról való elmélkedésnek.

Német nyelv. Rosegger: Eine Wildschützengeschichte. Jordanes: Attila. Goethe: Das h. Abendmahl des Leonardo da Vinci. Demosthenes: Erste Olynthische Rede. Engel: Tobias Witt. Körner: An seinen Vater. *Költemények*: Schiller: Die Worte des Glaubens (kn.); Der Taucher, Der Ring des Polykrates, Die Kraniche des Ibykus, Der Kampf mit dem Drachen, Die Bürgschaft, Der Alpenjäger (kn.). Herder: Edward. Bürger: Lenore; Der wilde Jäger. Goethe: Der König in Thule, Der Fischer (kn), Erlkönig (kn.), Mignon, Der Sänger (kn.), Der Zauberlehrling, Die wandelnde Glocke (kn).

Francia nyelv. Heti 4 órában tanította Horvát Rezső. 1. *Olvasmányok*: Le chat botté, le Roland à Roncevaux, la France, la langue française, gouvernement de la France, agriculture de la France, Paris, le système du monde, le soleil, la terre, l'air et la combustion, la foudre et le paratonnerre, le paysan et l'avocat, ordre et économie, autrefois et aujourd'hui, le siège de Troie, Auguste, Marc Aurèle, les Gaulois, César et Vercingétorix, la chanson de Roland. 2. *Költemények*: Les oiseaux, les souvenirs du peuple, les bons amis de Paris, le corbeau et le renard, le petit marchand des jouets, le roi Alphonse, le loup et le chien, le savetier et le financier, le magyar. 3. *Dolgozatok*: 2 hetenkint 1 isk. fordítások, kivonatok.

VI. osztály.

Magyar nyelv. 1. Búcsu. 2. Széchenyi emlékezete. 3. Fohászkodás. 4. Hymnus. 5. Szózat. 6. Kis gyermek halálára. 7. Mohács. 8. Vojtina ars poetikájából. 9. Keveháza. 10. Szép Ilonka. 11. Fülemüle. 12. V. László. 13. Walesi bárdok. 14. Tetemre hívás. 15. Agnes asszony. 16. Szent László. 17. Súlyedés. 18. Két szomszédvár. 19. A magyarokhoz. 20. Végrendelet. 21. Fóti dal. 22. Petőfi S. élete költeményeiben. 23. Pató Pál. 24. A magyar nemes. 25. Eduard. 26. Kádár K. 27. Szigeti beszédelem. 28. Kérők. 29. Coriolanus. 30. Szemelvények Vergiliusból (II. és IV. ének). 31. Cserhalom. 32. Antigone.

Német nyelv. 1. Kudrun. 2. Erlkönigs-Tochter. 3. Das Lied von dem braven Manne. 4. Der Sänger. 5. Die Grenadiere. 6. Hektor u. Andromache. 7. Herbstklage. 8. Wilh. Tell. 9. Aus Ekkehard. 10. Die Wurmlinger Kapelle. 11. Drei Lieder.

Francia nyelv. Jeanne d'Arc (Barante). Napoléon à Moscou. Passage de la Bérézina (Ségur). Napoléon à Sainte-Hélène (Thiers). Le madrigal. Mort de Turenne (Mme de Sévigné). L'abbé de l'Epée (Bouilly). *Költemények* (könyv nélkül): Le chêne et le roseau. Le marquis de Carabas. Mon habit. Après la bataille.

VII. osztály.

Magyar nyelv. A Beöthy Zsolt irodalomtörténetében előforduló szemelvényeken kívül Szent Katalin verses legendája. Szigeti Beszédelem.

Kuruc költészet. A Murányi Vénus. Bánk-Bán. *Házi olvasmányok*: Kisfaludy Sándor vál. regéi. Dorottya. — *Költemények betanulásra*: A végek dicséreti. Kuruc költemények. Kesergő szerelem.

Német nyelv. *Olvasmányok*: Goethe: „Hermann und Dorothea“, Lessing: „Nathan der Weise“, „Minna von Barnhelm“, Schiller: „Die Jungfrau von Orleans“. *Költemények*: Schiller: „Der Graf von Habsburg“, „Teilung der Erde“, „Pegasus im Joche“.

Francia nyelv. Le Cid. Les femmes savantes. Jean et Colin. Du progrès dans les sciences. Deux causes de la perte de Rome. Phèdre, De la grâce et de l'élégance. Invasion de la Hollande. Athalie. *Költemények*: Les hirondelles. Le Cor, La jeune captive. Quand nous habitons. Le chasseur.

VIII. osztály.

Magyar nyelv. A Beöthy Zsolt-féle irodalomtörténetben közzétett szemelvényeken kívül: Csalódások. Tollagi Jónás viszontagságai. Csongor és Tünde. Botond. Zord idő. Szuhai Mátyás. Petőfi lírai költeményei. Buda halála. Kedves atyafiak. Az ember tragédiája. Hitel. *Házi olvasmányok*: Iréne. Bánk bán. Zalán futása. Karthausi. Csikós. Trónkereső. Kegyenc. Egy magyar nábob. Kőszívű ember fiai. *Szavalásra*: Mohács. A gólyához. Szüreten.

Német nyelv. Heti 2 órában tanította Horváth Rezső 1 *Olvasmányok*: Goethe: „Iphigenie“; Schiller: „Wallenstein“, „Die Glocke“; Heine: „Belsazer“, „Wallfahrt nach Kevlaar“; Herder: „Kind der Sorge“; Schlegel: „Über die drei Einheiten im Drama“. — Havonkint felváltva isk. vagy házi dolgozat 1-szer.

Francia nyelv. Le première éducation d' Emile. Emile doit apprendre un métier (Rousseau). Les Romains et les Francs (Chateaubriand). Siècle de Louis XIV. (Voltaire). La vie de salon (Taine). Le gendre de M. Poirier (Augier et Sandeau). *Költemények*: (Könyv nélkül) Préceptes aux auteurs. Le cor. A Petőfi. Une idée me tourmente.

Rendkívüli tantárgyak.

a) Latin nyelv

I. évfolyam. Heti 4 óra. A jelentkezők száma 23. Évközben kimaradt 7. Tankönyv: Pirchala Imre Latin olvasó- és gyakorlókönyv a gimnázium I. és II. osztálya számára és u. a. Latin nyelvtan. *Olvasmányok*: I. 1—2., 5., 7—9., 11—14., 16., 18—21., 23., 28—32., 38—39., 42. II. 8., 10—12., 16.,

21., 26., 35. Az olvasmányokkal kapcsolatban az alaktan feldolgozása és az egyszerűbb mondattani viszonyok megfigyelése. A nyelvtani ismeretek begyakorlása magyarból latinra való szóbeli és írásbeli fordításokkal. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

II. évfolyam. Heti 3 óra. Jelentkezők száma 15. Évközben kimaradt 4. Tankönyv: Pírchala Imre Latin olvasókönyv a gimnázium III. és IV. osztálya számára és u. a. Latin nyelvtan. Olvasmányok: 1) Cornelius Nepos-ból: Miltiades és Aristides; 2) Curtius Rufus-ból: A gordiumi csomó és Alexander betegsége; 3) A római történetekből: Cincinnatus és Camillus megnyeri Faleriit; 4) Julius Caesar-ból a gallok szokásait és Avaricum ostromát tárgyaló részletek; 5) Phaedrus meséiből: Lupus et agnus, Lupus et gruis és Vulpes et ciconia; 6) Ovidius-ból az özönvíz leírása. Az egyszerű és összetett mondatok tanára vonatkozó tudnivalók és ezek begyakorlása szóbeli fordításokkal. Háromhetenként iskolai írásbeli dolgozat.

III. évfolyam. Tanulók száma 5. Szemelvények Sallustius De bello Jugurthino című művéből (Bartal-Malmosi kiad.) és Vergilius Aeneisének I., II. és IV. énekéből (Cserép) a szöveggel összefüggő tárgyi magyarázatokkal. A nyelvtani ismeretek kibővítése és ébrentartása. Háromhetenként iskolai írásbeli dolgozat.

IV. évfolyam. Tanulók száma 10. Prózai olvasmány: Cicero In Catilinam oratio I. (Köpesdy). Költői olvasmány: Horatius Carm. I. 1., 4., 9., 14., 20., 22., 24., 34. II. 3., 14. 18., III. 1., 30. IV. 7. Epod. 2. Sat. I. 9. Epist. II. 3. ad Pisones részletek. A régiségtani és irodalomtörténeti ismeretek kiegészítése és összefoglalása. A nyelvtani anyag átisméltése. Háromhetenként iskolai írásbeli dolgozat.

b) Egészségtan.

Heti 2 órában tanította a VII. osztályban Leszner Rudolf dr. Tankönyv: Egészségtan Fodor József dr. egyetemi tanártól. Elvégzett tananyag: Bevezetés. Emésztőszervek. Tápszerek és táplálkozás. Lakás. Légzés és szellőztetés. Vérkeringés. Munka és foglalkozás. Testápolás a bőr élettanával. Fertőző betegségek. Az állatokról az emberre ragadó betegségek. Életmentés.

c) Ének.

Az I—VIII. osztályban összesen heti 6 órában tanította Valker István. Elvégzett tananyag: Elméleti rész: Az éneklés általános szabályai. Vonalrendszer. Kulcsok. Hangjegyek és értékük. Emelő-, leszállító- és feloldójelek. Ütemnemek. Szünetjegyek. Nyugvópont. Egybekötő ív. A hangjegy után álló pont értéke. Hangsorok. Hangközök. Dynamikai jelek.

Az elméleti részből az I. osztályban csak a legszükségesebbet tanítottuk: az anyagot a következő osztályokban fokozatosan bővítettük.

Különböző dalok egy és négy szólamban.

d) Gyorsírás.

Heti 2 óra. — Tanár: Török Mihály. Tankönyv: Markovits-Vikár. Gyorsírás Gabelsberger elvei szerint I. és II. rész. A kezdők a levelező írást, a haladók a vitairást tanulták és gyakorolták.

Résztvettek a kezdők tanfolyamában:

A III. A osztályból:

Eylenburg Farkas jó	Masek Antal elégséges
Gyórváry Gyula jó	Rezsák Ferenc jó
Hackstock Lajos jó	Schuh Vilmos jó
Kóh József jó	Steinhof Dávid jó
Kőninger Ödön jó	Szmodis József jó
Lehner Frigyes jó	Vajda Zoltán jó

A III. B osztályból.

Ábrahám Miklós jó	Kohn Lipót jeles
Deutsch Béla jó	Krenner József elégséges
Falk Rikárd jó	Krausz Pál elégséges
Fried Sándor jeles	Neumann Ferenc jó
Friedrich István elégséges	Nyíri Árpád elégséges
Gruber Ernő elégséges	Schönberger Béla elégséges
Haas Pál elégséges	Wachtel Ernő jó

A IV. osztályból:

Amtmann Nándor jó	Rosenberger Lajos elégséges
Balkay Árpád elégséges	Schey Zsigmond jeles
Grünwald Béla elégséges	Schranz Mihály jeles
Hasenauer Ágost jó	Szelinger Dezső jó
Illés István jó	Tóth Kálmán jó
Reiber Endre jó	Trogmayer Henrik jó

A haladók tanfolyamában résztvettek:

A IV. osztályból:

Fleischer Imre jeles	Nagy István jeles
Friebert Lipót jó	Pfuhl Ágoston jó
Fodor Rezső jó	Schneider Lajos jeles
Horváth József jó	Szekendi György jó
Kolb Jenő jó	Töpler Lajos jó
Kraft Vilmos jeles	

Az V. osztályból:

Baruch Siegfried jeles
Eylenburg Kurt jó
Hacker Hugó jó

e) Természetrajzi gyakorlatok.

Heti 2 óra. 1. *Növény mikroszkopi gyakorlatok.* Tanár: Gerő Árpád. Tananyag: a mikroszkop használata, gyakorlati utasítások, a megvilágítás, nagyítás, tárgy és fedőlemez használata; metszés, nyúzás; a sejt alakja különböző egy rétegű moh levélkén való szemlélet alapján, plasmolysis; a sejtmag a hagyma allelén szemléltetve; rotációs plasma mozgás a Vallisneria spiralis-on szemléltetve; chromatophorak többféle faja különböző példákon szemléltetve; keményítő burgonya gumóból, búzából, zabból; aleuron Ricinusból, búzából; calcium oxalat vizsgálata Iris germanica tőkéjében; Cystolit Ficus elastica levelén vizsgálva; sejtfal vastagodások különböző példákon illusztrálva; epidermis vizsgálat a szájnnyílásokkal az Iris florentina levelén; egy és kétszikű növény szárának keresztmetszete Zea és Aristolochia syphon vizsgálva, a cambium az edény nyalábok, továbbá az alapszövet és bélsugár; makroszkopikus vizsgálatok cukorkimutatás, csersavkimutatás, cellulose és lignin festésekkel való vizsgálata. A tanulók rajzokat készítenek és jegyzőkönyvet vezetnek.

f) Állatbonctani gyakorlatok.

Tanár: Gerő Árpád. Tananyag: emlősök bonctana a nyúl-on szemléltetve; madarak bonctana a galamb-on szemléltetve; kételtűek bonctana a békán szemléltetve; halak bonctana a széles kárászon szemléltetve; csigák bonctana az éticsigán szemléltetve; ixeltlábúak bonctana különös tekintettel a rovarokra a cserebogáron szemléltetve; férgek bonctana az orvosi piócán szemléltetve. A tanulók anatómiai vázlatrajzokat készítenek a felboncolt állatokról, ezenkívül rendszeres jegyzőkönyvet vezetnek.

Résztvettek a következő tanulók:

Az V. osztályból.

Eylenburg Kurt jeles
Feigelstock Ödön jó
Grünwald Róbert jeles
Kertész István jó
Lipner Ödön jeles.

Schneider Ernő jeles
Spitzer Ernő jó
Tiefenbach Vilmos jó
Varga Imre jó
Wolf Jenő jó

A VI. osztályból.

Diebold Károly jeles
Fischer József jeles
Hábán Nándor jó
Horning Antal jeles
Laschober Gyula jó
Nitsinger Béla jeles
Oleár Mihály jó
Parragh Endre jeles

Payer Ferenc jeles
Pekovits Artur jeles
Pickhart Pál jeles
Schiller János elégséges
Staár István jeles
Storch Béla jó
Török Dezső jeles

g) Fizikai gyakorlatok.

Tanár: Barta Miksa. *VII. osztály.* Tárgy: Hosszúság-, terület- és köbtartalom-mérés; sferometer, mikrometer és tolómérce használata; az inga törvényeinek igazolása; erők összetétele és szétbontása; tömegmérés; szilárd és cseppfolyós testek sűrűsége; rugalmassági mérések; tükrök törvényeinek igazolása; fénytűrés; törésmutató mérése; homorú tükör és domború lencse törvényeinek igazolása; színekpek. — Kéthetenként 2 óra. — Részt vettek: Hargittai Brunó, Hernfeld Béla, Kammerloher Ottó, Kraul Ernő, Lederer Ferenc, Schleicher Antal, Stehle Ottó, Stráner Gyula.

VIII. osztály. Tárgy: Hosszúság-, terület- és köbtartalom-mérés; mikrometer, sferometer és tolómérce használata; a görbületi sugár mérése; erő-parallelogram; tömeg- és sűrűségmérés; rugalmassági mérések; forráspont és fagyáspont; olvadáspont; folyadék és szilárd test fajhőjének meghatározása; a föld mágneses intenzitásának megállapítása; Joule, Kirchhoff és Ohm törvényeinek igazolása; ellenállásmérés a Wheatstone-hiddal; elektrolízis törvényei. Kéthetenként 2 óra. — Részt vettek: Bozó Andor, Józsa László, Kalisch Kornél, Kováts István, Mangold Ernő, Stessel Ernő, Szabó Sándor, Szabó-Jilek Károly, Szlimák Lajos, Wildzeisz Pál és Keszler Oszkár.

A tanulók szeretettel és szorgalommal vettek részt a gyakorlatokon; külön csoportokban végezték a méréseket; a gyakorlatokon kvalitatív kísérletek nem voltak; amennyiben lehetséges volt, a tanulók maguk állították össze a készülékeket; sokszor a tanuló saját tervei alapján végezte a mérést; e gyakorlatok tehát nagyban fejlesztették a tanulók fizikai tudását, önálló munkára neveltek és önfegyelmzésre szoktattak. E helyen örömmel lehet megemlíteni, hogy ifjaink meleg érdeklődést és kellő komolyságot tanúsítottak mindvégig a fizikai gyakorlatokon.

h) Chemiai gyakorlat.

I. Kezdők tanfolyama. Heti 2 óra. Tanár: Német Jakab. Tananyag: Általános laboratóriumi szabályok, edények tisztogatása és ismertetése. Egyszerűbb üvegtechnikai gyakorlatok, fecskendő lombik készítése. Destillatio, oldás, lecsapás, szűrés, leöntés, elpárologtatás, fellengítés. Vegy-

hatások. Hidrogén, oxigén, klor fejlesztés és egyszerű kísérletek ezen előállított elemekkel. Sósav, salétromsav, ammoniak, kénhidrogén és kén-ammonium előállítása.

Kísérletek kén, foszfor és szénrel, szénoxid előállítása és avval való kísérletek. Egyszerű chemiai analysis.

A tanfolyamban résztvettek:

Az V. osztályból:

Eylenburg Kurt jeles	Schneider Ernő jeles
Feleki Zoltán jeles	Seedoch Tamás jeles
Geleji Géza jeles	Simon Gusztáv jó
Grünwald Róbert jeles	Spitzer Ernő jó
Józsa István jeles	Varga Imre jeles
Lipner Ödön jeles	Wolf Jenő jeles
Schaffer Pál jó	

II. Haladók tanfolyama. Tanár: Gerő Árpád. Tananyag: Összetett minőleges chemiai elemzés; a mennyileges chemiai elemzésből a térfogatós elemzés következő részei, alkalimetria, acidimetria, oxidimetria.

Résztvettek a következők:

A VI. osztályból:

Diebold Károly jeles	Parragh Endre jó
Fischer József jeles	Payer Ferenc jó
Golubič Ernő jó	Schiller János jó
Hacker Ödön jó	Staar István jeles
Horning Antal jeles	Steiner Gusztáv jeles
Laschober Gyula jó	Storch Béla jó
Lehner Antal jó	Török Dezső jeles
Nitsinger Béla jó	

A VII. osztályból.

Lederer Ferenc jeles
Stehle Ottó jeles

III. Haladók tanfolyama. Tanár: Német Jakab. Tananyag: Összetett chemiai analysis. Acidimetria, alkalimetria, oxidimetria, jodometria. — Fontosabb szerves vegyületek reactioi. — A mindennapi életben leggyakrabban előforduló élelmiszerek minőleges, mennyileges és mikroskopi vizsgálata.

A tanfolyamban résztvettek:*A VII. osztályból:*

Hernfeld Béla jeles	Kraul Ernő jó
Kammerloher Ottó jó	Stráner Gyula jó

A VIII. osztályból:

Józsa László jeles
Mangold Ernő jeles
Wildzeisz Pál jeles

V.

Írásbeli dolgozatok.

V. osztály.

Magyar nyelv: 1. Zrinyi Miklós halála. 2. Milyen gondolatokat keltettek Petőfiben a hegyek? 3. Deák Ferenc jelleme (isk. vázlat). 4. A Parainezis gondolatmenete. 5. Toldi győzelme a csehen és az olaszon. 6. Kossuth L. 1848. júl. 11. beszédének vázlata (isk.) 7. Taine: „Görögország földje és népe“ c. olv. tanulságai (isk). 8. A bizonyítás fajtái Deák első felirati javaslatában. 9. Levél.

Német nyelv. 1. Rosegger: Eine Wildschützengeschichte (kurzer Inhalt). 2. Leonardo da Vinci (Übersetzung). 3. Demosthenes (Übersetzung). 4. Ein Besuch bei Tobias Witt. 5. Das Vaterland (übersetzt aus Kölcsey's Parainesis). 6. Lenore (Übersetzung). 7. Die Quelle von Goethes Erlkönig (Übersetzung). 8. Inhalt der Ballade „Der Ring des Polykrates“. 9. Brief.

Francia nyelv. 1. Lettre. 2—3. az ígeidők. 4—5. Duguesclin. 6. Le loup et le chien. 7. Le savetier et le financier. 8. Pandore. 9. Hercule. 10. Retour à la patrie. 11. Hussein. 12. Ulysse. 13. Alexandre le Grand. 14. Patriotisme des Espagnols. 15. Sagacité du roi Salamon. 16. Lettre. 17. Franklin. 18. Mort de Henri IV.

VI. osztály.

Magyar nyelv. 1. A költőhangulata Kölcsey Hymnusában és Vörösmarty Szózatában (Érték). 2. A költői eszményítés Arany: Vojtina arspoetikájában (Érték). 3. Petőfi mint a szabadságharc jósló költője. (Érték). 4. Berzsenyi a »Magyarokhoz c. költeményének vonatkozása az egykorú nemzeti állapotokra (Értekezés). 5. Ágnes asszony bűnhődése (Érték). 6. Tihamér boszúja (Értekezés). 7. Coriolanus és a római nép. (Érték). 8. Az isteni és emberi törvény szerepe Antigone tragikumában (Érték). 9. A külföldieskedő Szélházy (Érték).

Német nyelv. 1. Der Sänger in Prosa erzählt. 2. Über das Kudrunlied (Übersetzung). 3. Der Neusiedlersee (Brief an den Freund). 4. Bürger als Balladendichter (Abhandl.) 5. Hektor (Ein kurz. Charakterbild). 6. Wilhelm

Tell in der Sage (Übersetzung). 7. Über das Volksleben in der Schweiz (Übersetzung). 8. Wilhelm Tell als Vater (Kurz. Charakterbild). 9. Tells Verhaftung (Erzählung).

Francia nyelv. 1. Casser sa pipe. 2. Les deux mendiants. 3. Le cerisier de Frédéric deux. 4. Racine. 5. Pensées. 6. Jeanne d'Arc. 7. Le meunier de Sans-souci. 8. Le chêne et le roseau. 9. Mort de Louis XVI. 10. La bonne résolution. 11. De la guerre. 12. Les petits Savoyards. 13. Les Bretons. 14. La chanson de Roland. 15. L'amour médecin. 16. Molière. 17. Les environs de Budapest.

VII. osztály.

Magyar nyelv. 1. Attila alakja a germán, román és magyar nép fel fogásában. 2. A kuruc költészet. 3. A Murányi Vénus (tart. ism). 4. A népies költészet nyomai a 18. századig. 5. Kisfaludy Sándor regéinek alakjai. 6. A keresztyén középkor költészetének jellemzése. 7. Balassi Bálint költészete. 8. Kölcsey hazafias költészete. 9. A költői eszményítés.

Német nyelv. 1. Entstehung des Lustspieles „Minna von Barnhelm“ von Lessing. 2. „Der Graf von Habsburg“ költemény tartalma és méltatása 3. Die Charaktere in „Minna von Barnhelm“ 4. Quellen des Gedichtes „Hermann und Dorothea“ (fordítás). 5. Charaktere in »Hermann und Dorothea“. 6. Des Dichters Los (nach Schillers „Theilung der Erde“). 7. Die französische Revolution (fordítás). 8. Das Verhältnis des Dichters zur Geschichte (nach Schiller's „Jungfrau von Orleans“). 9. Ungarns heidnische Zeit (fordítás).

Francia nyelv. 1—2. La chanson de Roland. 3. Vie de Molière. 4. Madame de Sévigné. 5—6. Blaise Pascal. 7. Importance de l'histoire de la littérature. 8. Les Precieuses. 9. Molière et les médecins.

VIII. osztály.

Magyar nyelv. 1. A Vaskapú (leírás). 2. Kisfaludy Károly „Mohács“-ának méltatása. 3. Bánk bán tragikuma. 4. Tompa Mihály hazafias lírája. 5. Petőfi mint filozófiai költő. 6. Arany János lírája. 7. Szigligeti mint a népszínmű megalapítója. 8. Az idealizmus diadala „Az ember tragédiájá“-ban.

Német nyelv. 1. „Das Kind der Sorge“ költemény tartalma és alap eszméje. 2. Die Tantaliden. 3. Die Religiösität (fordítás). 4. Die Macht des Feuers (nach Schillers „Glocke“). 5. Die Ehre (fordítás). 6. „Belsazer“ költemény tartalma és aesthetikai méltatása. 7. Alexander Petőfi (fordítás). 8. Ursachen des tragischen Sturzes Wallensteins.

Francia nyelv. 1. Vie de Mme de Sévigné. 2. Le XVII. e siècle. 3. Les précieuses. 4. Une lettre. 5. Souvenir de Jean Arany. 6. L'orgueil puni. 7. Réalisme et naturalisme. 8. Voltaire.

A könyvtárak gyarapodása az 1911. évben.

A) Tanári könyvtár.

a) Vétel útján.

A. szak. Szótárak. Grimm: Deutsches Wörterbuch 3 füzet. Meyers: Konversations-Lexikon XXII. •

Ba. szak. Német nyelv és irodalom. Dr. Gedeon Alajos: Az alsó meczenzéfi német nyelvjárás hangtana. Lindenschmidt Mihály: A verbászi német nyelvjárás alaktana. Schäfer Illés: A kalaznói német nyelvjárás hangtana. Dr. Mráz Gusztáv: A dobsinai német nyelvjárás.

Bb. szak. Német remekírók. Kürschner: Deutsche Nationalliteratur. 15. kötet.

C. szak. Magyar nyelv és irodalom. Szinnyei: Magyar írók élete és munkái. 122—125. Heinrich: Egyetemes irodalomtörténet. IV. Pázmány Péter összes munkái. VI. VII. Karanovics József: Zrinyi Miklós költészetünkben. Egy ázsiai: Varázsröntő.

E. szak. Történelem. Evila cselebi. Török-magyarkori emlékek. Monumenta Hungariae historica. Magyar történeti emlékek. A Frangepán család oklevéltára. Dr. Horváth Jenő: A nagyhatalmak megalakulása.

F. szak. Mennyiségtan. Nernts-Schoenflies: Einführung in die math. Behandlung der Naturwissenschaften. Dr. Beke Manó: Differenciál- és integrálszámítás I. Rátz Mikola: Az infinitezimál számítások a középiskolában.

G. szak. Természetrájk. Engler: Pflanzenfamilien 243—244. Dr. Karl Krepelin: Einführung in die Biologie. Dr. Ferdinand Broili: Grundzüge der Paläontologie. Dr. Fehrreder Van der Kalk: Kurze Anleitung zur mikroskopischen Krystallbestimmung. August Gareke: Illustrierte Flora von Deutschland. Dr. Páter Béla: A vadon termő gyógynövények. Richard Hesse: Tierbau und Tierleben. I. Der Tierkörper als selbständiger Organismus. Joh. Walter-Dr. Gorka Sándor: A föld és az élet története. Kincses József: Bólyai Farkas erdészeti munkája 1820-ból.

H. szak. Természettan. Hermann Hahn: Handbuch für phys. Schülerübungen. Dr. A. Winkelmann: Handbuch der Physik I. Hermann Hahn: Physikalische Freihandversuche. Dr. J. Stark: Die elektrischen Quanten. Dr. Heinrich Lüdtke: Beiträge zur Behandlung der elektromagnetischen Lichttheorie und der Lehre von den elektrischen Schwingungen.

J. szak. Vegytan. Muspratts Chemie. 9 füzet. Neues Handwörterbuch der Chemie. 1. füzet. H. Behrens: Mikrochemische Technik.

Ka. szak. Folyóiratok (vegyesek). Országos középiskolai tanáregyesületi Közlöny. Realschulwesen XXXVI. Akadémiai emlékbeszédek. Értekezések a társadalom tudomány köréből. Akadémiai almanach. Értekezések a bölcséleti tudomány köréből. Akadémiai értesítő. Tornaügy. Lehrproben und Lehrgänge. Statisztika munkássága 1871—1911. Magyar pedagógia. Statisztikai havi közlemény. Hivatalos Közlöny. Magyar Iparművészet. Statisztika a külkereskedelmi forgalomról. Tuberkulózis. Művészet. Schulgesundheitspflege. Országos pedagógiai könyvtár és tanszermúzeum hivatalos értesítője. Értekezések a filozófiai és társadalmi tudomány köréből.

Kb. szak. Folyóiratok (Nyelv és irodalom). Magyar nyelvőr. Egyetemes filológiai közlöny. Nyelvtudományi közlemények. Budapesti Szemle. Értekezések a nyelv és széptudományok köréből. Kisfaludi Társaság évlapjai. Irodalomtörténeti közlemények. Zeitschrift für deutsche Philologie. Magyar nyelv. Nyelvtudomány III.

Kc. szak. Folyóiratok. (Történelem, földrajz). Petermanns Mitteilungen. Századok. Történelmi tár. Archeológiai értesítő. Értekezések a történeti tudományok köréből. Magyar történeti életrajzok. Dr. Márki Sándor II. Rákóczi Ferenc III. Ethnografia. Magyar könyvszemle. Földrajzi közlemények.

Kd. szak. Folyóiratok. (Matematika, fizika). Természettudományi közlemények. Annalen der Physik. Beiblätter zu der Annalen der Physik. Zeitschrift für math. und naturwissenschaftl. Unterricht. Zeitschrift für analyt. Chemie. Földtani intézet évkönyve. Matematikai és természettudományi értesítő. Földtani intézet évi jelentése. 1909. Zeitschrift für phys. und chem. Unterricht. Matematikai és fizikai lapok. Matematikai és természettudományi közlemények. Magyar chemiai folyóirat. Rovartani lapok. Földtani közlöny. Állattani közlemények. Botanikai közlemények. Magyar chemikusok lapja.

L. szak. Pedagógia. Dr. Wessely Ödön: A modern pedagógia útjain. O. Schmidt: Fremde Eingriffe in das Gebiet der Pädagogik. Karenovics József: Erkölcsi nevelés. Dr. J. Mausbach: Grundlage und Ausbildung des Charakters. Dr. E. Schultze: Die Schundliteratur, ihr Wesen, ihre Folgen, ihre Bekämpfung. Friedrich Paulsen: Pädagogik.

Mb. szak. Klasszika, philologia. Hornyánszky Gyula: A görög felvilágosodás tudománya.

Mc. szak. Vegyesek. Tiszti cím- és névtár. Programm der selbständigen evangelischen Unterrealschule in Ödenburg. 1857—1859. Szabad kir. Sopron városa hitfelekezeti jelleg nélküli főreáltanodájának értesítője 1868—69, 1870—1875. Soproni m. kir. állami főreáliskola értesítője 1875—76-tól. Dr. Kárpáti Károly: A soproni m. kir. állami főreáliskola története.

Na. szak. Technika. Mérnök-építészet. Straub Sándor: Elektrotechnika 6 füzet.

O. szak. Ábrázoló- és rajzoló geometria. Dr. J. Schröder: Darstellende Geometrie.

P. szak. Bölcsészet. A filozófiai társaság közleményei. Dr. Kornis Gyula: Elemi pszichológiai kísérletek. Földes Béla: A szocializmus. Dr. Bartók György: Az erkölcsi érték filozófiája. Fr. Kirchner: Geschichte der Philosophie von Thales bis zur Gegenwart.

Q. szak. Francia nyelv és irodalom. Dannheisser-Sauer: Italienische kaufmännische Korrespondenz-Grammatik. Dr. A. Bonnevitze: Lehrbuch der französischen Geschäftssprache. J. Forest: Correspondance commerciale. H. Taine: De l'intelligence I—II.

R. szak. Tornászat. Mossó-Angelo-Karafiát: Az ifjúság testi nevelése. Kertész János-Takács József: Lawn tennis. Mossó-Angelo: A nevelés reformjai.

S. szak. Műtörténelem. A műveltség könyvtára. Új kor és legújabb kor története. Magyarország története. Malonyai: A magyar nép művészete III. Ernst Lajos: A magyar történeti festészet. Fromentin-Eugène: Erdély Aladár: A régi mesterek. (Belgium, Hollandia). Berzeviczy Albert: A tájképfestés a XVII. században. Walter Crane: Vonal és forma. Dr. Matthaeus Much: Die Trugspiegelung orientalischer Kultur in den vorge-schichtlichen Zeitaltern Nord- und Mittel-Europas.

b) Ajándék utján.

Kálmán Károly: Ossián költeményei. Zorándy A. Gáspár: Huba vére Szemere. Glücksmann Karl: Kritische Studien I. Über die Quantivalenz. Herkules. Schulgesundheitspflege 4 évfolyam. Dr. W. Ament: Die Seele des Kindes. Tanterv és tantervi utasítások az állami elemi iskolai tanító- és tanítónőképző-intézetek számára. Dr. Lasz Samu: Két érdekes polyhistorról. Mihálik J.: A múzeumok és könyvtárak országos tanácsának IX. jelentése.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 7733 db 51855.22 korona értékben.

Török Mihály,
a tanári könyvtár őre.

B) Ifjúsági könyvtár.

1. I. osztályú ifjúsági könyvtár.

Vétel útján; Benedek Elek: Csodavilág. Grimm: Mesék. Hauff meséi. Gaal Mózes: Mindent a hazáért. Hasznos mulattató 39 évfolyam.

Ajándék útján; Eulenburg: Erich und Erika. Tausend und eine Nacht. Álladék 1911. évi június hó 30-án 292 db 519'08 korona értékben.

Müller József dr.,
az I. osztályú ifjúsági könyvtár öre.

2. II. osztályú ifjúsági könyvtár.

Vétel útján; Verne Gyula: Öt hét léghajón. Az Orinokón felfelé. Jangada. Egy kínai viszontagságai Kinában. Uszó város. Utazás a föld körül. Utazás a tenger alatt. Hasznos mulattató.

Álladék 1911. évi június hó 30-án 390 db 612'44 korona értékben.

Strauch Jenő,
a II. osztályú ifjúsági könyvtár öre.

3. III. osztályú ifjúsági könyvtár.

Vétel útján; Kisfaludy K.: Szilágyi Mihály szabadulása. Jókai: Népvilág. Kisfaludy S.: Válogatott regéi. Kölcsey F.: Válogatott versei. Heltai G.: Válogatott meséi. Petőfi S.: Vegyes költeményei. Gvadányi: A peleskei nótárius. Kisfaludy K.: Vig elbeszélései.

Álladék 1911. évi június hó 30-án 394 db 677 korona értékben.

Ágh Lajos dr.,
a III. osztályú ifjúsági könyvtár öre.

4. IV. osztályú ifjúsági könyvtár.

Álladék 1911. évi június hó 30-án 353 db 750'72 korona értékben.

Harsányi Lajos,
a IV. osztályú ifjúsági könyvtár öre.

5. V—VIII. osztályú ifjúsági könyvtár.

Vétel útján; Bornemissza: Arany mint esztetikus. Muzzafia: Italienische Sprachlehre. Szinnyi: Magyar írók élete 120/122. Budapesti ujságírók: Almanach. Sanders: Handwörterbuch der deutschen Sprache. Zdenek: Behelfe zur Herstellung geom. Zeichen. Dante: A pokol. Iparműszet. Kriesch: Ruskin. Érettségi után. Palágyi: Székely Bertalan. Erdey: A régi mesterek. Borbély: Nyelvünk védelme. Kelemen: Egyetemes irodalomtörténet. Petőfi könyvtár. Kemény: A rajongók. Tömörkény: Förfögeteg

János, ~~Emerson~~: Essays. Jókai: Kárpáthy Zoltán. Kőszívű ember fiai. Egy magyar nábob. Mire megvénülünk. Régi jó táblabírák. Szeretve mind a vérpadig. Rab Ráby. Jövő század regénye. Fekete gyémántok. A lélek-idomár. Tengerszemű hölgy. Christomanus: Die neue Dolomitenstrasse. Haushofer: Tirol und Voralberg. Land und Leute: Neapel. Dr. Gerő: Cseh husziták Magyarországon. Bazzini: Pekingtől Párisig. Posewitz: A magas Tátra. Zoltai: Hortobágy. Gubányi: 5 év Mandzsúországban. Bauer: Volksleben im Lande der Bibel. Savoyai herceg: Észak csillaga. Auerbach: Geschichtstafeln der Physik. Botteli: Radioaktivität. Kaufmann: Das Radium. Pohl: Elektr. Fernübertragung. Weber: Beispiele aus Elektrizität und Magnetismus. Kümmel: Phys. und chem. Praktikum-Sammlung. Liebig: Naturgesetze des Feldbaues. Geoding: Grundlehren der chem. Lehrgebäude. Pfaff: Allgemeine Geologie. Williams: Korunk találmányai. Straub: Elektrotechnik. Wodetzky: Üstökösök. Fischer: Chem. Übungen. Schäffer: 1400 math. Übungen. Walther: A föld és az élet története. Lendl: Mikroszkópiai gyakorlatok elemei. Landsberg: Streifzüge durch Wald. Rohmann: Chemiai gyakorlatok. Horváth: Chemiai gyakorlatok. Ábrahám-Szijártó: Fizikai kísérletek. Fenyves: Sarki fény. Zemplén: Radioaktivitás. Haas: Elektrizitätslehre. Krüger: Grundriss der Physik. Rátz-Mikola: Infinitesimal számítás. Suták: Villamosság. Uránia. Élet. Juventus. Vasárnapi Ujság. Középiskolai matematikai lapok. Seribe Legouvé: Doigts de fe  . Angres: Le gendre de Mr. Poirier. Schiller: Braut von Messina. Goethe: Egmont.

  llad  k 1911:   vi június hó 30-  n 4180 db. 12898  39 korona értékben.

Strauch Jenő,

az V–VIII. osztályú ifjúsági könyvtár   re.

VII.

Szertárak gyarapodása az 1911. évben.

A) Természettani szertár.

Vétel útján. Kronoskop. Szferometer. Mikrometer. Jolly-féle rúgós mérleg. Készülék a hajlási rugalmasság mérésére. Tolómérce. 2 drb méter-rúd fából. Kaloriméter Weinhold szerint hőmérővel. Két fémszánkó Ohm törvényéhez. Elektromos rezonancia. Wheatstone híd. Elektromos kisütés mágneses hatása.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 661 drb 18558·19 korona értékben.

Barta Miksa,
szertárőr.

B) Vegytani szertár.

Vétel útján. Dr. J. Mendelejew arcképe. Az elemek periodusos rendszerének grafikus ábrázolása. A periodusos rendszer. Sók oldási görbéje.

Ajándék útján. Faber: A grafit feldolgozása.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 1510 drb 8670·15 korona értékben.

Német Jakab,
szertárőr.

C) Ásvány- és kőzettani szertár.

Ajándék útján. Sókristályok a rónaszéki Ferencbányából. Asbeszt. Mész-kőjegecek. Ozokerit. Serpelin borostyánkő. Vörös ezüstérc. Viaszopál. Súlypát. Faopál. Szén zöldkőtrachitba beágyalva. Topáz. Fluorit. Calcedon. Kén. Diasphor. Pseudo Malachit és Azorit. Gránit. Markasit. Achat. Rostos. Hämatit. Földpát. Ezüstérc. Malachit.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 1063 drb 1052·97 korona értékben.

Német Jakab,
szertárőr.

D) Paleontológia.

Ajándék útján. 2000 éves megkövesült fa.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 1911 drb 73·10 korona értékben.

Német Jakab,
szertárőr.

E) Természetrajzi szertár.

Vétel útján. Bálna szila. Sturnus vulgaris anatómiája borszesz készítmény. Helix pomacia fejlődése. Bombix mori fejlődése. Formica rufa fejlődése. Holothuria tubulosa. Euphorbia cyparissias. Linné Károly képe. Lepkefeszítő deszka. Boncolótál pléhből és fából. Készülék: az assimilatio, növénylégzés, a növények önmelegének kimutatására. A transpiratio kimutatására. Készülék a gyökérnyomás kimutatására. Kézi nagyító.

Ajándék útján. Elefántbőr. Elefánt agyar csiszolva. Őz homlokcsont rózsatővel. Erinaceus europeus kitömve. Cricetus frumentarius. Sciurus vulgaris. Mioxus drias. Circus macrurus. Gallinago media. Rallus aquaticus. Buteo vulgaris. Falco peregrinus. Sirmium aluco. Accipiter nisus. Circus aeruginosus. Strix flammea. Lamius rufus. Coccothraustes vulgaris. Linaria cannabina. Ruticilla phoenicurus. Hypolais hypolais. Chrisomitris spinus. Anguis fragilis. Hyla arborea. Molge cristatus. Lacerta agilis. Salamandra maculosa. Bufo viridis. Rana eskulenta. Limax maximus. Unio pictorum. Epeira calophilla. Banán termés. Prunus amygdalus. Evonymus europea. Solanum dulcamara. Cornus mas. Rosa canina. Rubus caesius. Prunus spinosa. Convallaria majalis. Ligustrum vulgare. Sorbus aucuparia. Juglans regia. Taxus baccata. Prunus domestica. Soor bacillus rajz. Meningitis epidemica. Angina bacillus. Antrax bacillus. Bacillus pestis. Bacillus typhi. Meningitis tub.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 4351 drb 7668·43 korona értékben.

Gerő Árpád,
szertárőr.

F) Földrajzi szertár.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 1051 drb 2117·08 korona értékben.

Lauringer Ernő,
szertárőr.

G) Geometriai szertár.

Vétel útján. Négyzetes gúla fából. Rajztábla szekrény.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 322 drb 3236 korona értékben.

Faragó József,
szertárőr.

H) Szabadkézi rajzszerár.

Vétel útján. K. Walter: Pinselzeichnen. Arany János mellszobra. Gipszból: Fiatal bika, nyakán csengővel. Bika (alpesi faj). Citrom ötleveles gallyon. Őszi barack hatleveles gallyon. Szilva hatleveles gallyon. 3 almából, 3 körtéből és levelekből álló, csüngő csoport. Díszített húsvéti tojások számára készült, üvegtetejű, rekeszes, kéregpapírból való katulya.

Ajándék útján. Hauser Károly hagyatéka: E. Jakobsthal: Grammatik der Ornamente, 60 lap. Valentin Teirich: Ornamente aus der Blütezeit italienischer Renaissance, 5 lap. Hrahowina: Vorlagen für das ornamentale Zeichnen, 3 lap. Bague: Cours de dessin-ből, 6 lap. Középkori gumós levelek csoportja bekeretezve, áttört háttérrel. Renaissance, akantuszleveles kehelyforma. Renaissance, csigavonalú, ékítményes indavégződés. Elliptikus talpazatával 66 cm magas, nyilat-ellőtt anatómiai alak. Talpazatával 36·5 cm magas, jobb karját felemelő, anatómiai alak. 16—30·5 cm-es téglalapon elhelyezett anatómiai balláb. Anatómiai jobbkéz-fej, szétálló ujjakkal. Az ó-görög gladiátor 30·5 cm magas kisebbítése. Táncoló faun, 33 cm magas. Összekulcsolt kezű, meztelen álló nő, (Phryne.) 52 cm magas. Jobb alkarját felemelő, meztelen álló nő alak, 50·5 cm magas. Meztelen, ülő férfialak, karjai s térdtől lábai is hiányzanak, 25 cm magas. Izmos férfialak törzse, a fej, karok és lábak-hiányzanak, 31 cm magas. Meztelen férfialak fele, deréktől lefelé, Michelangelo szerint, 32 cm magas. Bajusz- és szakáltalan, természetes nagyságú férfifej talpazattal, a beállítást szabályozó vasszerkezettel, 57 cm magas. Antik nőifej arca. Sárgás színű Krisztus fej, fekete talpazaton, 19 cm magas. Balláb-fej. Talpazata 34 cm hosszú. Férfi balláb, 24 cm hosszú. Női balláb, 24 cm hosszú. Női balkéz-fej, 21 cm hosszú. Részletek a ló bonctanához. Oroszlánfej 17·5—22·5 cm-es alapon. Stilizált levél, az erek felé mélyítve. Stilizált lotusz bimbó. Indavégéből kifejlődő stilizált levél. Nyolcasosztású stilizált virág, közepén magtokkal.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 3007 drb 5372·74 korona értékben.

Seemann Kálmán,
szertárör.

I) Régiség- és éremtár.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 1842 drb 1022·99 korona értékben.

Lauringer Ernő,
szertárör.

K) Történelmi szertár.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 39 drb 490'50 korona értékben.

Lauringer Ernő,
szertárőr.

L) Tornaszertár.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 734 drb 5970'41 korona értékben.

Révész János,
szertárőr.

M) Ének- és zeneszertár.

Álladék 1911. évi december hó 31-én 64 drb 441'33 korona értékben.

Valker István,
szertárőr.

VIII.

Jótekonycélú alapok.

A) A soproni m. kir. állami főreáliskola Segélyegyesületének 38-ik évi jelentése.

1. Az 1911/12-iki tanévben a Segélyegyesület az előző évekhez hasonló buzgósággal folytatta áldásos tevékenységét, amennyiben a szegénysorsú s jóviseletű ifjúság segélyezés érdekében mindent elkövetett ezúttal is.

2. A Segélyegyesület és Betegszoba-alap ügyeinek elintézése érdekében két választmányi és két közgyűlés tartatott, mely alkalommal az Elnök a Választmánnyal együtt tárgyalta a folyóügyeket; a Pénztár-vizsgálók pedig úgy a Safe-Depositben, mint a Soproni Takarékpénztárban elhelyezett tőkéket megvizsgálván, a jegyzőkönyv szerint mindent a legnagyobb rendben találtak.

3. E tanévben az elég jól berendezett Betegszobánkat két tanuló vette igénybe.

4. Szegénysorsú tanulóink közül a jelen tanévben ismét akadt hat gyengébszervezetű, akik naponként valami kis tizórait kaptak, hogy ne kelljen az egész délelőttöt étlen eltölteniök. A Segélyegyesülettől élvezett 5 tanuló 122 K 68 f. értékben, 1 tanuló egy jóltevő adománya útján 27 K értékben.

5. A Segélyegyesület ezidei jövedelmének egy harmada 752 K. Ennyi kerül a szegénysorsú tanulók között felosztás alá, még pedig osztályonként 12, 16, 24, 30, 32 és 50 K összegben.

Az I. A) osztályból: Király József 16 K, Tóth Ferenc 16 K.

A II. A) osztályból. Deutsch Imre 24 K, Fröhvirth Sándor 30 K.

A II. B) osztályból: Kirkovits Gyula 12 K, Pós Zoltán 50 K, Prunner József 30 K.

A III. A) osztályból: Kóh József 16 K, Krutzler János 16 K, Mersich Alfréd 24 K, Lederer Rezső 12 K, Kiss Ferenc 24 K, Krétai Gyula 16 K és Lencz György 12 K.

A IV. osztályból: Amtmann Nándor 24 K, Büki Kálmán 32 K, Horváth József 16 K, Illés István 16 K, Nagy Ernő 24 K, Szekendi György 16 K, Szelinger Dezső 16 K, Winkler Dénes 24 K

Az V. osztályból: Geleji Géza 24 K, Kirkovits István 16 K, Pozsgay Antal 30 K.

A VI. osztályból: Kirkovits Jenő 24 K, Pekovits Artur 30 K.

A VII. osztályból: Lederer Ferenc 30 K, Schleicher Antal 24 K, Stehle Ottó 20 K, Winkler 24 K.

A VIII. osztályból: Blum Albert 32 K, Bognár Dezső 16 K, Sántha Kálmán 16 K.

6. A Segélyegyesület Kölcsonkönyvtára évről-évre gyarapszik, amennyiben az idén szintén nagyobb összeg fordítottatott e célra, de még így is alig tudjuk a szegény tanulóink könyvszükségletét kielégíteni. Ismételve kérést intézünk tehát a vagyonosabb szülőkhöz, hogy a tanév végén tanuló fiaiknak elhasznált könyveit adományozzák a Segélyegyesületnek, hogy azokat a következő tanév elején a szegényebb sorsúak között kioszthassuk.

7. Hálás szívvel adózunk köszönettel a Soproni Takarékpénztár Vezetőségének e helyen is, hogy a Segélyegyesületnek és a Betegszoba-alapnak e tanévben szintén szíves volt 25—25 koronát juttatni.

8. A segélyegyesület tagjai.

Alapító tagok.

Ő cs. és kir. Apostoli Felsége	Lähne Frigyes [1874]
I. Ferenc József [1884]	Lenck Gyula [1890]
Ágfalva községe [1874]	25 Lenck Samu [1884]
Bauer Antal [1874]	Manitius Lajos [1874]
Bauer Mihály [1904]	Mayer Gyula dr. [1874]
5 Bauer Ottó [1904]	Müller Ede [1874]
Berg Gusztáv báró [1899]	Müller Paulin [1874]
Carstanjen Ágost [1874]	30 Nagycenki cukorgyár [1895]
Csöndes Ferenc [1874]	Noedl Károly [1874]
Deák Lajos [1875]	Patzenhofer Konrád [1874]
10 Dworzsák János [1874]	Patzenhofer Matild [1887]
Eidlitz Mór [1874]	Virtsologi Ruprecht K. [1887]
Eörsy László [1874]	35 Salamin Leo [1874]
Esterházy Miklós dr. herceg [1899]	Sándorffy Antal [1899]
Esterházy Pál herceg [1874]	Schreiner Károly dr. [1897]
15 Festetics György gróf [1874]	Solymosy Károly báró [1875]
Graf Adolf [1885]	Sopronm. Nemesi Pénztára [1896]
Ifj. Hacker Lipót [1907]	40 Soproni Takarékpénztár [1876]
Haller József dr. [1899]	Sugár Sándor [1899]
Hérics-Tóth János dr. [1880]	Széchenyi Manó gróf [1912]
20 Jekelfalussy Pál [1889]	Töpler Károly dr. [1874]
Kaposvári Takarékpénztár [1876]	Zalka János dr. püspök [1876]
Kuncz Adolf dr. [1889]	

Tiszteletbeli tagok:

Kárpáti Károly dr.
 Salamin Leo †
 Ulber Mátyás †

A Segélyegyesület tisztségviselői (1911—1914.):

Elnök: Wallner Ignác dr.
Másodelnök: Spiesz Antal
Pénztáros: — —
Jegyző: Ágh Lajos dr.

Választmányi tagok.

Beer Ede
 Horvát Rezső
 Kraul Lajos
 Kugel József dr.
 Rösch Frigyes
 Schaffer Antal
 Schwarz Károly
 Steiner Albert
 Straner Gyula dr.
 Winkler Adolf dr.

A tanárikar képviselői
1911—1912-ben:

Seemann Kálmán
 Török Mihály
 Vendl Aladár

Számvizsgálók 1911—1914-re:

Beer Ede
 Rösch Frigyes
 Schwarz Károly

Rendes tagok:

(Évi 4 korona díjjal.)

Bak Géza, Somfalva, Beer Ede, Démy Lajos dr., Teleki Ignác, Szombathely, Friedrich Lajos, Izraelita Hitközség (6 K), Hackstock Károly (5 K), Jány Ferenc, Kász Fábián, Pinnye, Klaber Mór cég (10 K), Klausz Nándor (5 K), Kluge Lajos, Dr. Kováts István (6 K), Kraul Lajos (10 K), Kremser Sándor (6 K), Kugel József dr., Özv. Lenk Lajosné, Máhr Árpád, Petz Sándor, Özv. Regenhardt M., Réman Ferenc, Kóny, Réman Ferencné, Kóny, Riedt Imre, Schaffer Antal, Schneider G. A. (5 K), Schreiner Károly dr., Schwarz Károly, Seidl Samu, Seltenhofer Frigyes (5 K), Simon János, Soproni Takaré- és Kölcsön Egyesület (10 K), Spiesz Antal, Steiner Albert, Straner Gyula dr., (6 K), Szmódis Kálmán, Takács Gusztáv, Czinfalva, Töpler Lajos, Töpler Kálmán dr., Varga Ferenc, Wallner Ignác dr., Willingstorfer L. F., Winkler Adolf dr., Závár Gedeon. *Összesen 202 korona.*

Ezenfelül: A Soproni Takarékpénztár adománya 25 K. N. N. úrtól 27 K, Gróf Széchenyi Manó alapító tagtól 60 K, Kroyherr Frigyes péktől 24 K.

Pártoló tagok.

I. A) osztály.

Bak Géza, Somfalva 8.10, Brückner Ignác 2.—, Buresch Jenő 1.—, Csepreghy Henrik, 10.01, Fink József 11.—, Flásch Gusztáv 2.99, Fürst Gyula —.99, Grasel Rezső —.50. Hacker Mayer —.50, Hintsch Károly 2.50, Jäger Ernő 5.50, Kánitz Henrik —.50, Karl György, Czinfalva 1.—, Karl József, Darúfalva 2.—, Karner Mátyás 2.—, Király Ferenc —.90, Kirschbaum Adolf 2.60, Konaschek Fer., Bánfalva —.40, Kremser Sándor 4.—, Kutasi Szabó József 2.—, Mitzger József, Lenti 5.96, Mulzer János —.80, Nagy Samu 1.10, Németh Dénes 1.50, Pollák Vilmos 2.—, Schneeberger Adolf 5.—, Schwalb József 9.80, Schwarz Ábrahám 3.70, Sternfeld Dávid —.20, Stuhl Antalné —.16, Tauber Sándor, Kópháza 4.10, Tóth János 3.30, Tóth Ferenc Darúfalva 4.10, Török Zoltán 2.70, Varga Gábor 2.—, Wolf Sándor, Szécsen —.80. *Összesen: 107.81 korona.*

I. B) osztály.

Baumann József 10.—, Fellner Gyula, Pinnye 1.26, Fischer Mór, Harka —.50, Goldmann Hugó dr. 8.60, Goldschmied Dávid 9.—, Hajnal Emilné 1.50, Hertl Béla 3.96, Hesz Dávid 1.50, Huber Gyula 4.30, Jurek János 2.—, Kász Fábián, Pinnye —.60, Király Ferenc 2.40, Kollars István, Peregháza 3.20, Koth Albert 2.64, Köttbaum Gusztáv 2.—, Krausz József 1.10, Laschober Gusztáv 1.—, Lederer Ignác 2.—, Lobenwein Harald —.50, Mai Simon —.60, Mandl Henrik, Nagyszentmihály 13.—, Mangold Mór 1.20, Müller Ferenc 6.40, Neubauer András 1.20, Petz Károly 2.—, Rosenheim Sándor 1.10, Seltenhofer Frigyes 1.—, Stekler Zsigmond 1.80, Stöckert Lajos —.20, Stössel Vilmos 2.56, Tauber Izidor —.70, Várady Géza 4.—, Závár János 2.—. *Összesen: 95.82 korona.*

II. A) osztály.

Bader Gusztáv 1.—, Fischer Henrik 5.40, Fleischer József 1.—, Frischmann Sándor 3.—, Frühwirth Adolfné 20.—, Gabler Károly 1.20, Haas Izidor —.55, Hartner Antal 1.10, Hoffmann Gyula 3.—, Jéhn Vilmos 1.74, Kertész Emil, Lakompak 1.20, Kiss Antal —.60, Kopstein Lipót —.20, Köninger Lajos 1.—, Lagler József 9.—, Lencz János, Pinkatótfalú 1.60, Lengyel Ármin 2.60, Levkovits Izidor 2.—, Österreicher Kálmán, Wien, —.50, Réman Ferenc, Kóny —.36, Schátovich Ferenc 6.—, Schlögl János 2.—, Seidl Samu 1.60, Stekler Zsigmond 1.85, Stotz Miklós, Kismarton 11.60. *Összesen: 80.10 korona.*

II. B. osztály.

Cristea Gyula 7.80, Deutsch Károly 2.30, Döry-Horváth Mária, Mihályi 10.—, Falk Károly 1.—, Goldschmied Dávid 9.—, Hackstock Károly 5.40,

Karl József, Darúfalva 2.—, Kasichnitz Ad. 2.—, Kirkovits István —.10, Nagy László 14.—, Nagy Samu —.20, Pós Lajos, Fertőmeggyes 4.40, Rosenberger Bernát, Vasvár 1.—, Schirk Lajos 7.60, Spitzer Samu 1.45, Stessel Simon 3.—, Strausz Jakab 1.—, Supper Ferenc 2.40, Szalay György, Mihályi —.40, Tölgyesi Ferenc 2.80, Vajda Pál, Farád 1.—, Wellisch Miksa, Lakompak 1.—, Zsirai-Horváth Gy. 3.10, *Összesen 82.59 korona.*

III. A. osztály.

Csillag Mór, Budapest 14.10, Drobnitsch Ödön —.70, Frischmann Zsigmond —.20, Fromwald Tamás, Szárazvám 2.—, Győrváry József, Bük 5.—, Hajnal Imre, Búcsúszentlászló 1.40, Koh Ferenc 4.—, Köninger Lajos 1.—, Kopstein Lipót —.10, Kovács Samu —.40, Krutzler János 3.—, Lederer Mór 1.—, Mašek Antal —.20, Mersich Viktor, Darúfalva 5.50, Reznák János —.50, Riedl Sándor, Felsőzserfalva 2.—, Steiner Rud. 1.—, Steinhof Sándor —.40, Tárnok Rezső 1.—, Tauber Izidor 2.50, Vajda Jenő —.90, Weisz Nándor —.40. *Összesen 47.30 korona.*

III. B. osztály.

Ábrahám Péter, Petőháza —.54, Özv. Brzoboháty Ottóné 4.90, Burkert Antal 1.—, Czegka Vilmos, Acsád 5.40, Deutsch Ignác 1.—, Falk Károly 1.—, Fried Ad., Boldogasszony 1.—, Friedrich István —.30, Geleji Frigyes 1.—, Gruber Edéné 1.—, Grosz Mihály 1.—, Haas Izidor —.50, Kiss Péter 1.20, Kládler Mátyás —.16, Özv. Kohn Gy.-né 1.—, Kollárs István 1.—, Kollowein M. —.20, Krausz József 1.—, Krenner Elek, Veszvény 1.—, Krétai Gyula 3.10, Laschober Gusztáv 1.—, Lencz Sándor 8.10, Neumann Simon 1.—, Nyiri K.-né —.60, Posch Ferenc 1.—, Ráth Gyula —.50, Révész Samu 1.—, Schitzhofer Ferenc —.10, Schönberger Sándor, Endréd 6.40, Wachtel Frigyes 1.—, Wieder Alajos —.60. *Összesen 48.60 korona*

IV. osztály.

Amtmann Teréz 2.80, Balkay Ad. —.40, Bartos Ferenc 1.72, Bergmann Adolf 1.—, Bergmann Ernő 1.—, Böhm Ad. 1.—, Bratranek Sándor —.20, Breuer Lipót —.40, Büki János —.60, Csitkovics István, Sopronkövesd 1.—, Dátán Sándor, Czelldömölk, 7.—, Finda Imre, Pomogy 1.—, Fodor Márton 1.—, Frieber Jakab, Sárbogárd —.50, Gárdonyi Sándor 1.—, Gerstl Náthán, Nagyczenk —.45, Hasenauer Márton 7.—, Heinrich Ottó —.10, Horváth István —.60, Illés Mihály —.30, Jéhn Vilmos 2.—, Kohn Ármin 1.60, Kolb Simon 1.—, Özv. Kraft Pálné 3.—, Mühl Nándor —.60, Pfuhl Ágoston 4.—, Reiber József 7.—, Roisz Boldizsár 2.—, Rosenberger Miksa, Czelldömölk 1.—, Özv. Rupprecht J.-né, Pozsony —.50, Schaffer Antal 1.—, Schey Izidor, Boldogasszony —.70, Schranz Mihály 1.10, Stöckler Ad. 3.—, Szekendi György 1.—, Szelinger Mátyás 1.90, Özv.

Tóth Jánosné, Ostffyasszonyfa 2.—, Trogmayer Henrik —.40, Ullmann Leo, Lakompak —.50, Özv. Unger Jánosné 1.—, Warschilka János 1.—, Wechsler György 4.—, Welther Ad., Czinfalva 26.40, Zwinz Károly 1.—. *Összesen 96.77 korona.*

V. osztály.

Báruch Károly Lakompak —.20, Feigelstock Ignác 2.50, Feleki Ignác Szombathely 1.—, Grünwald Frigyes 1.—, Hacker Mayer —.50, Hacker Vilmos 1.—, Kertész József —.20, Klein István Nagymarton —.20, Lipner János 2.—, Peischl Anna 4.20, özv. Pesti Józsefné 1.—, Pollák Miksa dr. 1.—, özv. Pozsgay Antalné —.40, Rosenberg Antal 8.—, Schneider Gusztáv 3.—, Schotten Henrik Nagymarton —.50, Seedoch Ferenc Siklósd 1.—, Simon Ádám 1.—, Simon János 2.70, Spitzer Samu Kismarton 4.—, Tiefenbach Károly —.50, Varga Henrik —.50, Wolf Lipót Kismarton —.40.—, *Összesen 76.40 korona.*

VI. osztály.

Altmann Lajos 1.—, Böszl Mihályné, Budapest 1.—, Deutsch Lipót —.50, Diebold Károly 1.—, Fischer János, Nagymarton 5.—, Golubič István Pakrácz 5.—, ifj. Hacker Lipót 2.—, Horning István, Nagymarton 2.—, Laschober Gusztáv 1.—, Lehner Mihály 2.—, Molnár Béla, Sopronkőhida 9.—, Nitschinger, Sopronbánfalva 1.—, Oleár György, Füles 1.—, Parragh Béla 1.—, Payer Ferenc, Szentmargitbánya 1.—, Pikhart Antal 10.—, Schönfeld Miksa, Fertőszentmiklós —.50, Staar Ferenc 1.—, Storch Bertalan dr., Brennberg 1.—, Thier Ferenc 1.—, özv. Töpfl Mihályné 1.70, Török Mihály, tanár 1.—, *Összesen 49.70 korona.*

VII. osztály.

Hargittai Brunó 1.—, Hernfeld Vilmos 2.—, Kammerloher Jánosné 1.—, Kraul Lajos 5.—, Schleicher Antal —.60, Stehle Emil, Félszerfalva —.90, Unger Károly, Szentmargitbánya 2.—, Weisz Sándor, Rohoncz —.60, Winkler Ágoston 2.—, özv. Winkler Zsigmondné —.60, Wurmfeld József, Vicza 1.—, *Összesen 16.70 korona.*

VIII. osztály.

Baál József 1.—, Blum Henrik —.60, Deutsch József 1.10, Bozó András —.60, Herzog József, Selegszántó 1.02, Józsa Menyhért 10.—, Kalisch Bernátné, Boldogasszony 1.—, Kessler Antal, 2.—, Kopstein Samu 1.—, Kováts István dr. 4.—, Mangold Mór 1.—, özv. Proszky Károlyné 1.—, Sántha János —.60, Schiller Mór 1.—, Stessel Ignác —.60, Szabó György 1.—, Szabó-Jilek Ferenc 1.—, Szlimák Lajos 10.—, Wildzeisz János 1.—, *Összesen 39.52 korona.*

E kimutatásban csak a gyűjtőívek tulajdonosainak nevei szerepelnek. Fogadják azonban azok is Segélyegyesületünknek és a segítségre szoruló ifjúságnak legőszintébb hálás köszönetét, kik szíves adományaikkal hozzájárultak, hogy a gyűjtőívek oly szép összeggel kerültek vissza a Segélyegyesülethez.

Wallner Ignác dr.,
elnök.

Ágh Lajos dr.,
jegyző.

9. Számadás

a „Főreáliskolai Segélyegyesület“ jövedelméről az 1911/12. tanévben.

Bevétel.

	K	f
1. Értékpapírok jövedelme	1536	—
2. Készpénz kamatja	12	46
3. A gyűjtés eredménye	741	31
4. Rendes tagok díjai	202	—
5. Alapító tagsági díj	60	—
6. A „Soproni Takarékpénztár“ adománya	25	—
7. N. N. úr adománya	27	—
8. Kroyherr Frigyes péktől	24	—
9. A „Soproni Takarékpénztár“ 25 758. sz. könyvéből felvétel	250	—
Összesen	2877	77

Kiadás.

	K	f
1. Tankönyvekre és ezek bekötésére	198	72
2. A Safe Deposit évi bére (1913 ápr. 23-áig)	24	—
3. A „Soproni Takarékpénztár“ 25 758., 19 705. és 19 706. sz. könyvére elhelyeztetett	276	75
4. A tavalyi pénztárkönyv egy tételére vonatkozó visszafizetés	5	50
5. Postadíjakra	—	88
6. 6 tanulónak uzsonnája	155	92
7. Szolgák díjazása	22	—
8. Értékpapírok vételára	1442	—
9. Tanulók pénzbeli segélye	752	—
Összesen	2877	77

10. A Segélyegyesület vagyonállása 1912 június 30-án.

								Korona
1.	3	drb	1000	frtról	szóló	Földteherment.	kötv.	6000.—
2.	1	"	500	"	"	"	"	1000.—
3.	32	"	100	"	"	"	"	6400.—
4.	3	"	100	"	"	Tiszaszab.	kötv.	600.—
5.	22	"	1000	koronáról	szóló	4 ⁰ / ₁₀₀ -os	magy. koronajár. kötv.	22000.—
6.	2	"	500	"	"	"	"	1000.—
7.	6	"	200	"	"	"	"	1200.—
8.	6	"	100	"	"	"	"	600.—
9.	A Schreiner Ernő-alapítványhoz tartozó 2 drb 200 koronáról szóló 4 ⁰ / ₁₀₀ -os magy. koronajár. kötv.							400.—
10.	A Club Anglo-Français-alapítványhoz tartozó 2 drb 200 koronáról szóló 4 ⁰ / ₁₀₀ -os magy. koronajár. kötv.							400.—
11.	A Soproni Takarékpénztár 25 758. sz. könyvére elhelyezve							326'82
12.	A	"	"	19 705.	"	"	"	58'20
	(Schreiner E.-alap)							
13.	A Soproni Takarékpénztár 19 706. sz. könyvére elhelyezve							
	(Club Anglo-Français-alap)							76'91
								Összesen 40061'93

azaz Negyvenezerhatvanegy korona és 93 fillér.

Sopron, 1912 június 30-án.

Wallner Ignác dr.,
elnök.

Faragó József,
pénztáros-hely.

11. A betegápoló-szoba.

A 3 beteg tanuló számára berendezett és a Magánbetegápolda kórházában elhelyezett betegápoló-szobát egy V-öd osztályú tanuló vette igénybe néhány hétig. Felgyógyulva távozott.

12. Számadás

a „Főreáliskolai Betegápolószoba-alap” jövedelméről az 1911/12. tanévben.

Bevétel.

	K	f
1. Készpénz kamatja	1	86
2. A „Soproni Takarékpénztár” adománya	25	—
Összesen	26	86

Kiadás.

	K	f
1. A „Soproni Takarékpénztár“ 18 744. sz. könyvére elhelyeztetett	26	86
Összesen	26	86

13. A Betegápolószoba-alap vagyonállása 1912 jún. 30-án.

1. A Betegszoba alaptőkéje, mely kötményezett értékpapirokban
1909. február 13-án a Magánbetegápolódnak átadatott és
melynek évi kamataiból a Soproni Magánbetegápolóda tartja
fenn a Betegszobát . . . . . 8000.—
  2. A Betegszoba 3 ágyas berendezése 941.— ebből levonva ter-
mészetes elhasználás címén 5°/_o-ot = 47 koronát . . . . . 894.—
  3. A berendezés jókarbantartására a Magánbetegápolódnak át-
adatott tőke . . . . . 400.—
  4. A Soproni Takarékpénztár 18 744. sz. könyvére elhelyezve . . . . . 80°/_o58
- Összesen . . . . . 9374°/_o58

azaz Kilencezerháromszázhetvennégy korona és 58 fillér.

Sopron, 1912 június 30-án.

Wallner Ignác dr.
elnök.

Faragó József,
pénztáros-hely.

14. Segélyegyesületi kölcsönkönyvtár.

Ezen intézmény az idén is folytatta intenzív jótékony működését s 127 tanulót 711 tankönyvvel látott el. A tankönyvek gyakori használata következtében számos példány hasznavehetetlenné vált, amiért is a lefolyt tanévben 213 K 30 fillérért kénytelenek voltunk új könyveket vásárolni. Az összes szaporodás 280 kötetet tesz ki.

Tankönyveket adományoztak:

Barta Miksa tanár	1 kötet
Baál Károly . . . . . VIII. oszt. tanuló	1 „
Szabó-Jilek Károly „ „ „	1 „

Weltner Andor	VIII. oszt.	tanuló	. . .	8 kötet
Kammerloher Ottó	VII.	"	" . . .	2 "
Winkler Elemér	"	"	" . . .	1 "
Bálint Béla	VI.	"	" . . .	3 "
Golubić Ernő	"	"	" . . .	5 "
Romwalter Frigyes	"	"	" . . .	2 "
Töpfl János	"	"	" . . .	2 "
Thier Viktor	"	"	" . . .	1 "
Hacker Miksa	V.	"	" . . .	1 "
Pesti Ernő	"	"	" . . .	5 "
Pollák Károly	"	"	" . . .	1 "
Pozsgay Antal	"	"	" . . .	1 "
Schneider Ernő	"	"	" . . .	2 "
Simon Gusztáv	"	"	" . . .	1 "
Böhm Pál	IV.	"	" . . .	1 "
Breuer Ede	"	"	" . . .	1 "
Büki Kálmán	"	"	" . . .	1 "
Csitkovics István	"	"	" . . .	3 "
Friebert Lipót	"	"	" . . .	2 "
Gerstl Gyula	"	"	" . . .	1 "
Heinrich Ottó	"	"	" . . .	8 "
Kolb Jenő	"	"	" . . .	3 "
Kraft Vilmos	"	"	" . . .	1 "
Rosenberger Lajos	"	"	" . . .	1 "
Schey Zsigmond	"	"	" . . .	6 "
Schuschny Adolf	"	"	" . . .	8 "
Stöckler Lajos	"	"	" . . .	3 "
Thier László	"	"	" . . .	4 "
Ullmann Gábor	"	"	" . . .	4 "
Warschilka János	"	"	" . . .	1 "
Brzobohaty Róbert	III.	"	" . . .	2 "
Fried Sándor	"	"	" . . .	4 "
Krausz Pál	"	"	" . . .	1 "
Krenner József	"	"	" . . .	2 "
Nyíri Árpád	"	"	" . . .	3 "
Wachtel Ernő	"	"	" . . .	1 "
Weisz Lajos	"	"	" . . .	2 "
Cristea Gábor	II.	"	" . . .	5 "
Goldschmied Alfréd	"	"	" . . .	2 "
Hackstock Károly	"	"	" . . .	5 "
Hoffmann Sándor	"	"	" . . .	1 "
Jéhn Sándor	"	"	" . . .	5 "
Kiss Ernő	"	"	" . . .	1 "

Köninger Lajos	II. oszt. tanuló . . .	1 kötet
Lencz Ferenc	" " " . . .	1 "
Reman Ferenc	" " " . . .	5 "

A jótékony adakozók fogadják az egyesület legforróbb köszönetét.
Sopron, 1912. június hó 29-én.

Horvát Rezső,
a segélyegyesületi kölcsönkönyvtár öre

B) Az intézethez kötött és az igazgató kezelése alatt álló alapok és alapítványok.

1. Deák Ferenc-féle ösztöndíj-alap.

Bevétel.

	K	f
1. Értékpapir	2100	—
2. Ennek kamatja 1911 VI/1-től 1912. VI/1-ig	84	—
3. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezetnél 342. sz. betétkönyvre elhelyezve 1911 I/1-én	638	01
4. Ennek kamatja 1911 I/1-től XII/31-ig	26	08
Összesen	2848	09

Kiadás.

	K	f
1. Értékpapir	2100	—
2. Wildzeiss Pál VIII. o. t. ösztöndíja	84	—
3. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezetnél 342. sz. betétkönyvre elhelyezve 1912 I/1-én	664	09
Összesen	2848	09

Sopron, 1912. évi június hó 30-án.

Wallner Ignác dr.,
igazgató, az alap kezelője.

2. Díszmagyarruha-alap.

Bevétel.

	K	f
1. A Soproni Takarékpénztárnál 13 440/440. sz. betét-könyvre elhelyezve 1911 I/1-én	5	03
2. Kamat 1911 I/1-től XII/31-ig	—	20
Összesen	5	23

Kiadás.

	K	f
1. A Soproni Takarékpénztárnál 13 440/440. sz. betét-könyvre elhelyezve 1912 I/1-én	5	23
Összesen	5	23

Sopron, 1912. évi június hó 30-án.

Wallner Ignác dr.,
igazgató, az alap kezelője.

3. Utazási- és kirándulási segély-alap.

Bevétel.

	K	f
1. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezetnél 681/709. sz. betétkönyvre elhelyezve 1911 VII/1-én	966	45
2. Kamat 1911 I/1-től XII/31-ig	46	94
3. Visszatérítés az aldunai kirándulás költségeiből	24	01
4. A tanulók gyűjtése 1911/12. tanévben :		
I. A osztály gyűjtése	36	96
I. B " " "	17	04
II. A " " "	10	07
II. B " " "	12	74
III. A " " "	16	51
III. B " " "	13	35
IV. " " "	21	55
V. " " "	12	72
VI. " " "	13	29
VII. " " "	8	80
VIII. " " "	24	36
Összesen	1224	79

Kiadás.

	K	f
1. Kismartoni kirándulásnál 6 tanuló segélyezése . .	12	—
2. Győri „ 4 „ „ . .	20	48
3. Győri „ 5 „ „ . .	27	70
4. Szombathelyi „ 10 „ „ . .	40	50
5. Kismarton-Szárazvámi kirándulásnál 9 tanuló segélyezése	27	—
6. Dávid Lajos számlája	8	—
7. Komáromi kerületi tornaverseny alkalmával 15 tanuló segélyezése	178	45
8. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezetnél 681/709. sz. betétkönyvre elhelyezve 1912 VII/1-én	910	66
Összesen	1224	79

Sopron, 1912. évi június hó 30-án.

*Wallner Ignác dr.,
igazgató, az alap kezelője*

**C) Az intézethez kötött, de nem az intézet által kezelt
ösztöndíj-alapítványok.**

1. Rosenfeld Jakab-féle 2 ösztöndíj. Kezelője a városi izraelita hitközség.
2. Rosenfeld Katalin-féle 2 ösztöndíj. Kezelője a városi izraelita hitközség.
3. Patzenhofer Konrád-féle 1 ösztöndíj. Kezelője Sopron sz. kir. városa.
4. Soproni állami főreáliskola 1 ösztöndíja. Kezelője a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.
5. Martiny János-féle 1 ösztöndíj. Kezelője a soproni evang. egyháztanács.
6. Ulber Mátyás és neje sz. Unger Karolin-féle 2 ösztöndíj. Kezelője a soproni evang. egyháztanács.

IX.

Segélyezések.

a) Ösztöndíjasok.

A lefolyt tanévben a következő tanulók élveztek ösztöndíjakat:

Sorszám	A tanuló neve	Osztály, melybe jár	Az ösztöndíj		Az ösztöndíj adományozója	Az adományozás kelte és száma
			c i m e	összege koro- nákban		
1	Deutsch Emil	VI.	Rosenfeld Jakab-féle	250	Sopron sz. kir. város tanácsa	19789—1911
2	Diebold Károly	VI.	Rosenfeld Jakab-féle	250	„	„
3	Csillag Pál	III. A	Rosenfeld Katalin-féle	250	„	„
4	Tiefenbach Vilmos	V.	Rosenfeld Katalin-féle	250	„	„
5	Krutzler János	III. A	Patzenhofer Konrád-féle	172	„	„
6	Török Dezső	VI.	Soproni állami főreáliskolai	300	Vallás-és közokt. m. kir. miniszt.	116810—1907
7	Grosz Viktor	III. B	Ulber Mátyás-féle	70	Soproni evang. egyháztanács	91—1912
8	Schranz Mihály	IV.	Ulber Mátyás-féle	70	„	„
9	Frühwirth Sándor	II. A	Martiny János-féle	56	„	„
10	Wildzeiss Pál	VIII.	Deák Ferenc-féle	84	A tanári kar	—
Összesen				1752		

b) Tandíjmentesek.

Tandíjmentesek voltak a lefolyt tanév végén.

A tanuló neve	Egész- v. féltandíj-mentes	A tandíjmentesség kelte és száma	A tanuló neve	Egész- v. féltandíj-mentes	A tandíjmentesség kelte és száma
I A osztály.			Grosz Viktor		
Buresch Jenő	egész	105—1912-ig.	Kiss Ferenc	egész	462—1909-ig.
Fürst Dezső	"	535—1911-ig.	Kohn Lipót	"	426—1910-ig.
Kanitz Jenő	fél	105—1912-ig.	Kollárs Béla	"	535—1911-ig.
Király József	egész	535—1911-ig.	Krétai Gyula	"	105—1912-ig.
Kollwentz Ernő	"	535—1911-ig.	Laschober Vilmos	"	535—1911-ig.
Mulzer András	"	535—1911-ig.	Michl Ottmár	"	462—1909-ig.
Nagy György	"	105—1912-ig.	Révész Mór	fél	105—1912-ig.
Tóth Ferenc	"	105—1912-ig.	Wachtel Ernő	"	462—1909-ig.
Török Gyula	fél	105—1912-ig.		egész	462—1909-ig.
I. B osztály.			IV. osztály.		
Laschober Ernő	egész	535—1911-ig.	Amtmann Nándor	egész	86—1909-ig.
Mangold István	fél	105—1912-ig.	Büki Kálmán	"	105—1912-ig.
Nagy Pál	egész	535—1911-ig.	Csitkovits István	fél	90—1910-ig.
Neumann Béla	"	105—1912-ig.	Horváth József	egész	86—1909-ig.
Varga János	"	105—1912-ig.	Illés István	fél	96—1911-ig.
II. A osztály.			Kamaryt Hugó	egész	86—1909-ig.
Deutsch Imre	egész	535—1911-ig.	Nagy Ernő	"	535—1911-ig.
Frühwirth Sándor	"	426—1910-ig.	Nagy István	"	535—1911-ig.
Kertész István	"	426—1910-ig.	Reiber Endre	"	426—1910-ig.
II. B osztály.			Schranz Mihály	"	462—1909-ig.
Kirkovits Gyula	egész	426—1910-ig.	Szelinger Dezső	"	105—1912-ig.
Max Ernő	fél	535—1911-ig.	Winkler Dénes	"	96—1911-ig.
Nagy Imre	egész	535—1911-ig.	V. osztály.		
Pós Zoltán	"	426—1910-ig.	Geleji Géza	egész	412—1907-ig.
Prunner József	"	535—1911-ig.	Grünwald Róbert	"	462—1909-ig.
Wellisch Miksa	"	535—1911-ig.	Hacker Miksa	"	462—1909-ig.
III. A osztály.			Józsa István	"	96—1911-ig.
Csillag Pál	fél	105—1912-ig.	Kirkovits István	"	67—1908-ig.
Fuhrmann Ferenc	egész	426—1910-ig.	Lipner Ödön	"	426—1910-ig.
Gyórváry Gyula	fél	96—1911-ig.	Peischl Kálmán	"	412—1907-ig.
Hollós László	"	105—1912-ig.	Pesti Ernő	fél	67—1908-ig.
Köh József	egész	105—1912-ig.	Pollák Károly	egész	412—1907-ig.
Kőniger Ödön	fél	535—1911-ig.	Pozsgay Antal	"	385—1908-ig.
Krutzler János	egész	426—1910-ig.	Tiefenbach Vilmos	"	412—1907-ig.
Lehner Frigyes	"	426—1910-ig.	Varga Imre	"	105—1912-ig.
Mersich Alfréd	"	462—1909-ig.	VI. osztály.		
Szmodis József	fél	90—1910-ig.	Bálint Béla	egész	67—1908-ig.
Tauber Leó	"	105—1912-ig.	Deutsch Emil	"	426—1910-ig.
III. B osztály.			Diebold Károly	"	373—1906-ig.
Brzobohaty Róbert	egész	426—1910-ig.	Hábán Nándor	"	78—1907-ig.
Geleji Sándor	"	462—1909-ig.	Kirkovits Jenő	"	78—1907-ig.
			Laschober Gyula	"	373—1906-ig.
			Nitsinger Béla	"	373—1906-ig.
			Parragh Endre	fél	385—1908-ig.
			Pekovits Artur	egész	373—1906-ig.
			Schönfeld Leó	"	535—1911-ig.
			Staár István	"	78—1907-ig.

A tanuló neve	Egész- v. féltandíjmentes	A tandíjmentesség kelte és száma	A tanuló neve	Egész- v. féltandíjmentes	A tandíjmentesség kelte és száma
Töpfl János	egész	78—1907-ig.	VIII. osztály.		
Török Dezső	"	373—1906-ig.	Blum Albert	egész	65—1906-ig.
VII. osztály.			Bognár Dezső	"	535—1911-ig.
Hargittai Brunó	egész	323—1905-ig.	Bozó Andor	fél	426—1910-ig.
Kammerloher Ottó	"	67—1908-ig.	Herzog Gyula	"	462—1909-ig.
Lederer Ferenc	"	65—1906-ig.	Józsa László	egész	427—1904-ig.
Pollák Dezső	"	327—1905-ig.	Mangold Ernő	fél	67—1908-ig.
Schleicher Antal	"	65—1906-ig.	Sántha Kálmán	egész	373—1906-ig.
Stehle Ottó	"	535—1911-ig.	Schiller Jenő	"	385—1908-ig.
Winkler Elemér	"	535—1911-ig.	Szabó Sándor	fél	535—1911-ig.
Winkler László	"	462—1909-ig.	Szabó-Jilek Károly	egész	385—1908-ig.
Wurmfeld Sándor	fél	385—1908-ig.	Szlimák Lajos	"	427—1904-ig.
			Wildzeisz Pál	"	462—1909-ig.

E szerint 82 tanuló részesült egész- és 21 tanuló féltandíjmentességben.

A Berzsenyi-Kör működése.

Főreáliskolánknak V—VIII. osztályú tanulóiból alakult önképzőköre 1911. szeptember hó 17-én tartotta alakuló és választó gyűlését Ágh Lajos dr. tanár vezetésével.

A tisztikar következőképen alakult meg:

Szlimák Lajos	VIII. o. t. ifj. elnök.
Szabó-Jilek Károly	VIII. o. t. titkár.
Szabó Sándor	VIII. o. t. főkönyvtáros.
Kessler Oszkár	VIII. o. t. pénztáros.
Lederer Ferenc	VII. o. t. jegyző.
Kammerloher Ottó	VII. o. t. ellenőr.
Schleicher Antal	VII. o. t. I. alkönyvtáros.
Török Dezső	VI. o. t. II. alkönyvtáros.
Tiefenbach Vilmos	V. o. t. III. alkönyvtáros.

A tagok száma ez évben 90 volt.

A kör rendszerint kéthetenként tartott gyűlést, s összesen 16 gyűlés volt, ezek között 13 rendes, 2 rendkívüli díszgyűlés. Október 6-án az aradi 13 vértanú, március 15-én a szabadság emlékűnnepét ülte meg, az évzáró gyűlés pedig június 9-én folyt le.

A kör tagjai az idén nagy buzgalommal fogtak a munkálkodáshoz; ez a nagy munkakedv azonban később nagyon is megcsappant. Mindazonáltal önképző körünk az előző év eredményéhez viszonyítva jobbnak mondható.

Szorgalmasan működtek: 1. *Szlimák Lajos* VIII. oszt. tanuló: „Tanulmányi kirándulás az Aldunára“ (felolvasás vetített képekkel); „A szerelem mint költői motívum Petőfi képzeletében“ (esztétikai értekezés); „Egy éjszaka“ (pszichológiai rajz). Egyébként ő tartotta a megnyitó- és évzáró-, nemkülönben az október 6-iki és március 15-iki ünnepi beszédeket is.

2. *Szabó-Jilek Károly* VIII. oszt. tanuló: „Hazánk a reformkor idején“ (történeti értekezés); „A protekció“ (rajz); „Baráti tanácsok“ (Vígjáték); „Petőfi harci költészete“ (esztétikai értekezés); „Késő már . . .!“ (elbeszélés).

3. *Kopstein Aladár* VIII. oszt. tanuló: „Egy orosz tiszt tragédiája“ (novella); „Arány János élete és költészete“ (esztétikai értekezés); „A telegráf története“ (szabad előadás).

4. *Schiller Jenő* VIII. oszt. tanuló: „A tragikum a görög és keresztény drámában“ (esztétikai értekezés).

5. *Stessel Ernő* VIII. oszt. tanuló: „A kettős törés és a polarizáció“ (szabad előadás).

6. *Kováts István* VIII. oszt. tanuló: „Elektromos forrasztások és olvasztások“ (szabad előadás); „A Megváltó“ (novella).

7. *Baál Károly* VIII. oszt. tanuló: „Tragédia“ (novella).

8. *Hernfeld Béla* VII. oszt. tanuló: „A villamosság gyakorlati haszna“ (szabad előadás két részben kísérletekkel).

9. *Payer Ferenc* VI. oszt. tanuló: „A káromkodó varga“ (novella).

A legszorgalmasabb munkálkodó részére kitűzött díjat (15 korona) *Szabó-Jilek Károly* VIII. o. t. nyerte el.

A szavalás terén *Kalisch Kornél* VIII., *Lederer Ferenc*, *Weisz Ernő* és *Wurmfeld Sándor* VII. osztályú tanulók buzgólkodtak.

A legszorgalmasabb szavalónak kitűzött 12 korona jutalmat *Kalisch Kornél* VIII. osztályú tanulónak adtuk ki.

A beérkezett műveket, illetőleg a szavakat bírálták:

Baál Károly, Blum Albert, Bognár Dezső, Bozó Andor, Herzog Gyula, Józsa László, Kalisch Kornél, Kalisch Ödön, Kopstein Aladár, Mangold Ernő, Schiller Jenő, Stessel Ernő, Szabó Sándor, Szabó-Jilek Károly, Wildzeiss Pál VIII. osztályú, Hargittai Brunó, Kammerloher Ottó, Kraul Ernő, Lederer Ferenc, Pollák Dezső, Schleicher Antal, Stehle Ottó, Stráner Gyula, Wurmfeld Sándor VII. osztályú és Payer Ferenc VI. osztályú tanulók.

A versenyszavaltat 1912. évi június hó 2-án tartottuk meg, melyen sajnos, nagyon csekély volt a résztvevők száma. Mindössze hárman vettek részt: kettő a komoly, egy a víg szavaló-versenyben. A komoly szavaltatra kitűzött 10 korona díjban *Kalisch Kornél* VIII. és *Weisz Ernő* VII. osztályú tanulók osztozkodtak; a víg szavaltatra kitűzött 10 korona díjat pedig *Wurmfeld Sándor* VII. osztályú tanuló nyerte el.

Zárógyűlésünket 1912. évi június hó 9-én tartottuk meg az *igazgató* és *Németh Jakab Vilmos* tanár urak jelenlétében.

A titkári-, könyvtári- és pénztári jelentések után a pályázatok eredményének kihirdetése következett.

A magyar irodalmi tétel: „Petőfi jellemzése családi költeményei alapján“ volt, melyre két pályamű érkezett be és mindkettőt egyformán részesítettük az első díjban (10—10 korona). A munkák szerzői *Wildzeiss Pál* és *Kopstein Aladár* VIII. osztályú tanulók.

A szépirodalmi pályázatra 11 pályamű érkezett be, melyek közül az első díjat a „Keresd az asszonyt“ című drámai kép szerzője, *Wildzeiss Pál* VIII. osztályú tanuló, nyerte el (10 korona). A második díjban (6—6 korona)

osztozkodtak: a „Karácsonyi történet“ és az „Amerikai nagybácsi“ című novellák, míg a harmadik díjat az „Elmúlt idők“ és a „Vasutas sorsa“ című novellák között osztottuk meg; Mind a négy műnek szerzője: *Baál Károly* VIII. osztályú tanuló. Dicséretet nyert „A hajó“ című novella, melynek szerzője szintén *Baál Károly* VIII. osztályú tanuló. Öt novellát elvetettünk.

A „Liszt Ferenc élete és művei“ című pályatételre egy mű érkezett be. Szerzője *Baál Károly* VIII. osztályú tanuló, kinek a díjat (10 koronát) kiadtuk.

A filozófiai pályatétel: „Az indulatok és szenvedélyek az ember testi és lelki életében“ volt. A beérkezett mű nem felelve meg, elvetettük.

A matematikai pályatétel 4 feladat megoldása volt, melyre egy pályamű érkezett csak be és szerzőjének, *Schleicher Antal* VIII. osztályú tanulóknak, a második díjat adtuk ki.

A fizikai pályatétel „A radioaktivitás“ volt. Erre két munka érkezett be és pedig *Kováts István* VIII. osztályú tanulóknak az első díjat (8 K), *Mangold Ernő* VIII. osztályú tanulóknak a második díjat (6 K) adtuk ki.

„Az elektrochimia gyakorlati haszna“ című kémiai pályatételre szintén két mű érkezett be. Mindkettő egyformán részesült 5—5 korona díjban és dicséretben. Szerzőik: *Mangold Ernő* és *Wildzeiss Pál* VIII. osztályú tanulók.

Az ábrázoló geometriai pályatétel egyes példák megoldása volt, melyre összesen 3 munka érkezett be. Az első díjat (10 korona) *Bognár Dezső* VIII., a másodikat (5 korona) *Bozó Andor* VIII. osztályú tanulók nyerték el. *Schleicher Antal* VII. osztályú tanuló dicséretben részesült.

A szabadkézre hárman pályáztak. Az első díjat *Weiss Ernő* VII. osztályú tanuló nyerte el „Intérieur“ jellegű festményével. A második díjban (6—6 korona) *Weiss Ernő* VII. és *Nitsinger Béla* VI. osztályú tanulók osztozkodtak.

Könyvtári jelentés.

A lefolyt 1911/12-ik tanévben a „Berzsenyi-Kör“ könyvtára az 1910/11-ik évi pályanyertes dolgozatokon kívül vétel és ajándék útján is gyarapodott.

1. Az 1910/11-ik tanév pénztári maradványából egyrészt új, másrészt használt, de teljesen jó állapotú műveket szereztünk be:

A folytatólagosan megjelenő „Műveltség könyvtára“ című vállalat 10-ik kötetén (Marczali Henrik; Magyarország történetén) kívül a következő munkákat vettük meg:

Abonyi L.: Magduska öröksége	2	kötetben
Ábrányi E.: Általános zenetörténet	1	„
Ambrus L.: Leányok és asszonyok	1	„

Arányi B.: Algebrai példák gyűjteménye	1	kötetben
Beniczkyné Bajza L.: Hercegi korona	2	„
„ Fátyol titka	1	„
„ Mártha	1	„
Beke Manó dr.: Bevezetés a differenciál és integr. számításba	1	„
Berget Alfons: Utazás a levegőben	1	„
Björnson Björnsterne: Isten nyomai	2	„
Bozóky dr.: Kis meteorológia	1	„
Bulwer Edw.: Pompeji pusztulása	1	„
Császár E.: A deákos iskola	1	„
Barabás: Kazinczy és hatása irodalmunkra	1	„
Daudet Alf: A nábob	1	„
Descartes	1	„
Dosztojewszkij: Fehér éjszakák	1	„
„ Bűn és bűnhődés	1	„
Darwin K.: A tengerjárás és rokontünemények	1	„
Farkas Pál: A renegát	1	„
Gárdonyi Géza: Göre Gábor könyvei (Vesződelmek, Kátsa, . . .)	8	„
Gárdonyi Géza: Az a hatalmas harmadik	1	„
Herczeg Ferenc: Dolovai nábob leánya	1	„
„ Királyné futárja	1	„
„ Gyurkovics fiúk	1	„
„ „ leányok	1	„
Heyse Pál: Felejthetetlen szavak	1	„
Jókai Mór: A három márvány fej	1	„
„ Lélekidomár	1	„
„ A debreczeni lunatikus	1	„
„ Felfordult világ	1	„
„ A névtelen vár	1	„
„ Csataképek	1	„
„ Egy az Isten	1	„
Kemény Zsigm. br.: Zord idő	1	„
Malonyai: Katóka kegyelmes asszony	1	„
Mikszáth Kálm.: Fekete kakas és egyéb elbeszélések	1	„
„ Besztercze ostroma	1	„
„ Prakovszky a siket kovács	1	„
Marlitt: Gizella grófnő	1	„
Molnár Fer.: A Pál-utcai fiúk	1	„
Pauler Ferenc: A magyar nemzet története az Árpádok korában	2	„
Sienkievitz Henrik: A keresztes lovagok	2	„

Székely B.: Festészeti bonctan	1	kötetben
Schmidt Fülöp: A gyakorlati fotografálás kézikönyve	1	„
Szomaházy: Dr. Kaposi Márta	1	„
Taine: Eszmény a művészetben	1	„
Tolsztoj Leo: Karenin Anna	1	„
Wilde Oszkár: Granátalmaház	1	„
Wichelhaus: Kémia és technológia	1	„

Összesen . . 62 kötetben.

Ezekhez járul még Józsa László VIII. oszt. tan. ajándéka, amely a következő 13 kötetből áll.

Reclus: A föld	1	kötet.
Természettudományi Közlöny X., XI-ik évf.	2	„
Művészi Ipar III., IV-ik évf.	2	„
Századok XVIII., XIX., XX., XXI., XXIV., XXVI., XXVII., XXVIII-ik évf.	8	„

Összesen . . 13 kötet.

Könyvtárórákat általában hetenként 2—2 osztálynak tartottunk; mindazonáltal egyes esetekben a körülmények következtében több könyvtárórát el kellett halasztani.

Rendes könyvtárórák voltak:	szeptember 21., 28-án,
„	október 12., 16., 24-én,
„	november 17., 23., 25-én,
„	december 9., 14., 21-én,
„	január 11., 18., 24-én,
„	február 8., 27-én,
„	március 6., 13-án.

A rendes könyvtárórákon a tagok 2—2 könyvet vihetek magukkal.

Az 1912. évi március hó 16-án történt főigazgatói látogatás alkalmával nagys. Városház Tivadar főigazgató úr rendeletére a könyvtár vezetése meg fog változni.

Pénztári jelentés.

Bevétel.

		K	f
1	Pénztári maradvány 1910/11 tanévről	70	75
2	Tagsági díj 1910/11 tanévről	209	95
3	Büntetéspénzek 1910/11 tanévről	1	20
4	Seemann Kálmán tanár úr ajándéka	10	—
5	Tagsági díj 1911/12 tanévről	155	60
6	Büntetéspénzek 1911/12 tanévről	1	40
7	Kamat	5	25
Összesen .		454	15

Kiadás.

		K	f
1	„Műveltség könyvtára“	21	60
2	„Új Idők“ 1911/12	20	—
3	Számla Schwartz Károly könyvkereskedőnek . . .	91	70
4	Számla Pfeiffer Manó könyvkereskedőnek	54	—
5	Számla az 1911/12 évben a könyvvásárlásoknál előfordult kiadásokról	3	20
6	Számla Szabó György nyug. főerdész úr számára .	27	82
7	Nyugták a könyvtár számára	15	—
8	Pályadíjak 1911/12 tanévről	189	—
9	Pénztári maradvány 1911/12 tanévről	31	83
Összesen .		454	15

Sopron, 1912. évi június hó 30-án.

Ágh Lajos dr.,
a Berzsenyi-Kör vezetője.

Testnevelés.

Annak a modern középiskolai tanításnak és nevelésnek, amely a lelki tulajdonok és a szellemi erők képzése mellett a test edzését, fejlesztését is feladatául ismeri, intézetünk e tanévben is teljes mértékben eleget igyekezett tenni. Tette pedig ezt, a játékoknak és a különböző tornarendszereknek észszerű alkalmazásával. Az ifjúság egészségét és testi izmosodását szolgáló törekvésünket, azonban — sajnos — oly akadályok korlátozzák (alacsony tornacsarnok, szűk udvar, keskeny folyosók, zsúfolt tantermek), amelyeknek elhárítása bár régi óhaj, de még ma is a messze jövő feladatának látszik. És hogy az intézet régi épületének felsorolt és mindinkább előtérbe nyomuló hibái mellett, az ifjúság testi fejlődése a tanév elején és végén fölvetett mérések alapján kedvezőnek találtatott, az egyrészt a tornaórák intenzív kihasználásának, másrészt annak a szorgalomnak és lelkesedésnek tulajdonítható, amellyel növendékeink a testgyakorlatok iránt viseltettek.

Az egyes osztályok tíz hónapi átlagos hossz- és súlynövekedését, valamint az ügyességi fejlődését (magasugrásban) az alábbi adatok tüntetik fel:

	Átlagos magasság.		Átlagos súly.		A megugrott átl. magasság	
	Év elején.	Év végén.	Év elején,	Év végén.	Év elején.	Év végén.
I. A.	136.1 cm.	139.9 cm.	28.5 kg.	33.3 kg.	90 cm.	98 cm.
I. B.	134.9 „	138.2 „	28.2 „	32.5 „	90 „	96 „
II. A.	140.0 „	143.2 „	33.6 „	36.5 „	95 „	100.7 „
II. B.	139.5 „	143.6 „	30.9 „	33.0 „	95 „	101.8 „
III. A.	145.5 „	149.5 „	36.9 „	39.7 „	104.6 „	111.4 „
III. B.	145.5 „	150.2 „	37.0 „	40.3 „	104.6 „	108.3 „
IV.	153.9 „	158.0 „	44.2 „	47.9 „	108.1 „	117.0 „
V.	157.7 „	161.3 „	48.0 „	51.3 „	107.6 „	112.7 „
VI.	168.3 „	169.9 „	56.2 „	58.2 „	109.7 „	118.0 „
VII.	166.8 „	167.9 „	56.7 „	57.5 „	115.5 „	121.2 „

Kerületi tornaverseny.

Május hó 18-án és 19-én Komáromban tartott kerületi tornaversenyen intézetünk 28 növendékkel vett részt, akik közül az egyéni versenyekben elért kiváló eredményért a következőket jutalmazta a versenybíró: *Herczog Gyula* VIII. o. tanulót (függeszkedésért) első díjjal, *ezüst* éremmel; *Kraul Ernő* VII. o. tanulót (súlydobásért) harmadik díjjal, *bronz* éremmel; *Weisz Ernő* VII. o. tanulót (függeszkedésért) második díjjal, *bronz* éremmel; *Kirkovits Jenő* VI. o. tanulót (rúdmászásért) második díjjal és (futásért) harmadik díjjal, *két bronz* éremmel és *Simon Árpád* V. o. tanulót (futásért) harmadik díjjal, *bronz* éremmel. A mintacsapat, amelynek tagjai voltak: *Kammerloher* (VII.), *Léderer* (VII.), *Bálint* (VI.), *Hábán* (VI.), *Horning* (VI.), *Pesti* (VI.), *Szabó* (VI.), *Török* (VI.), *Lipner* (V.), *Pozsgay* (V.), *Seedoch* (V.), *Schneider E.* (V.) és *Schneider L.* (IV.) kifogástalanul végzett szabad gyakorlataival elismerő okiratot nyert az intézetnek.

Tornavizsgálat.

A tornavizsgálatot június hó 14-én d. u. a közbejött eső miatt az intézet tornacsarnokában a következő sorrendben tartottuk meg:

a) *Szabadgyakorlatok*: I. A. I. B. hat 4 ütemű gyakorlatot, a II. B. svéd szabadgyakorlatot végzett, az V—VII. o. pedig a kerületi tornaverseny gyakorlatait mutatta be.

b) *Játékok*: I. A. I. B. „Utcás kergetősdí“. II. A. „Körstaféta“. III. A. III. B. „Budavár ostroma“.

c) *Szertornázás*: II. A. tornapadon, II. B. svéd létrán, III. A. III. B. rohamdeszkán, IV. bakon, V. köteleken (függeszkedett), a VI. pedig a svéd létrán végzett fokozatos gyakorlatokat.

d) *Versenyegek*:

1. Magasugrás (deszkáról). Győztesek:

I. A. osztályban:	Schwalb Győző (127·5), Varga Gábor, Buresch Jenő (117·5).
I. B. „	Laschober Ernő (122·5), Hajnal Frigyes (117·5).
II. A. „	Frischmann O. (127·5). Gabler K., Kiss E. (117·5).
II. B. „	Nagy Imre, Kasichnitz J. és Hackstock K. (132·5).
III. A. „	Hackstock Lajos (137·5), Győrváry Gy., Lehner F. (132·5).
III. B. „	Posch Pál (132·5), Laschober, Michl (130).

2. Magasugrás (földről). Győztesek:

IV. osztályban:	Schneider Lajos (147·5), Horváth József (142·5).
V. „	Schneider Ernő (150), Pozsgay Antal (145).
VI. „	Szabó Béla (150), Török Dezső, Diebold Károly (145).
VII. „	Kraul Ernő (145), Kammerloher Ottó (140).

3. Rúdmászás. — Győztesek:

I. A. osztályban első:	Kutasi-Szabó Béla,	második:	Schwalb Győző.
I. B. „ „	Laschober Ernő,	második:	Hajnal Frigyes.
II. A. „ „	Fleischer Béla,	második:	Schlögl Ferenc.
II. B. „ „	Wellisch Miksa,	második:	Kirkovits Gyula.
III. A. „ „	Csillag Pál,	második:	Steiner Antal.
III. B. „ „	Laschober Vilmos,	második:	Kollárs Béla.
IV. „ „	Schneider Lajos,	második:	Böhm Adolf

4. Függeszkedés (kötélen). Győztesek:

V. osztályban első:	Lipner Ödön,	második:	Schneider Ernő.
VI. „ „	Kirkovits Jenő,	„	Török Dezső.
VII. „ „	Kraul Ernő,	„	Weisz Ernő.

5. Összetett verseny (nyújtón, korláton és magas ugrás).

Első: Schneider Ernő V. o. $4\cdot5+4+5$ összesen 13·5 pont.

Második: Pesti László VI. o. $4+4\cdot5+4$ összesen 12·5 pont.

Harmadik: Kraul Ernő VII. o. $3\cdot75+2\cdot75+4\cdot5$ összesen 11 pont.

e) *Sorakozás oszlopokba és elvonulás.*

Játék.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumnak 1900. évi 19954. és 1901. évi 30603. szám alatt kelt rendelete értelmében az összes osztályokban gyakoroltuk a szabadtéri játékokat szeptember, október, április, május és június hónapokban, hetenkint a következő beosztással: I. A. és I. B. osztály hétfőn, II. A. és II. B. osztály kedden, III. A. III. B. és IV. osztály szerdán, V. és VI. osztály csütörtök délután 3—5 óráig.

Ifjúsági lövőgyakorlatok.

A lefolyt iskolai év folyamán a katonai lövőgyakorlatokban intézetünk VII. és VIII. osztályú tanulói közül 19-en vettek részt. A tanfolyam 1912. január elején kezdődött és június 2-án díjlövéssel végződött, amelyen tisztelettárgyat nyertek: Józsa László (VIII.) 141 ponttal, Szlimák Lajos (VIII.) 115 ponttal, Szabó Sándor (VIII.) 95 ponttal és Bozó Andor (VIII.) 64 ponttal. Az egész tanfolyam alatt elért legjobb eredményért Wildzeisz Pál (VIII.) és Kammerloher Ottó (VII.) bronzérmet kaptak.

XII.

A közönséget érdeklő rendeletek.

44. ikt. 806. főig. 68930. vkm. A nagyszűnidei tatározásra 2150 K utalványoztatik.

480. ikt. 906. főig. 94132. vkm. Vári Rezső rendes tanár saját kérelmére a kassai állami főreáliskolához áthelyeztetik.

484. ikt. 925. főig. 99801. vkm. Lauringer Ernő szentgotthárdi állami főgimnáziumi rendes tanár saját kérelmére a soproni állami főreáliskolához áthelyeztetik.

550. ikt. 1128. főig. 108639. vkm. Fizikai gyakorlatok a VII. és VIII. osztályban heti 1—1 órában, természetrajzi gyakorlatok az V. és VI. osztályban heti 1—1 órában tarthatók.

569. ikt. 1175. főig. 108638. vkm. Az I., II. és III. osztály párhuzamosítása engedélyeztetik.

472. ikt. 878. főig. 93447. vkm. Pais Dezső okleveles tanárjelölt helyettes tanárul alkalmaztatik.

632. ikt. 1293. főig. 122698 vkm. Ádám Manó okleveles tanárjelölt helyettes tanárul alkalmaztatik.

66. ikt. 1370. főig. 130617. vkm. Wabel Pál iskolaszolga 1911. évi december hó 1-től nyugdíjaztatik.

707. ikt. 1472. főig. 142640. vkm. Bella Lajos tanár 1912. évi március hó végével nyugalomba helyeztetik.

48. ikt. 62. főig. 161492. vkm. Bútorok és szertárak felszerelésére rendkívüli átalányul 1000 K utalványoztatik.

126. ikt. 250. főig. 25484. vkm. Dr. Ottó József tornafelügyelő kiküldetése.

128. ikt. 250. főig. 24200. vkm. Seemann Kálmán, Horvát Rezső, Ágh Lajos dr., Vendl Aladár, Török Mihály és Faragó József tanárok a VII. fizetési osztályba neveztetnek ki.

129. ikt. 251. főig. 24201. vkm. Stodolni Gyula dr., Strauch Jenő, Barta Miksa és Müller József dr. a VIII. fizetési osztályba neveztetnek ki.

133. ikt. 257. főig. 28989. vkm. Komáromban kerületi tornaverseny tartatik május hó 18. és 19-én.

143. ikt. 276. főig. 28991. vkm. Gerő Árpád rendes tanárrá neveztetik ki.

147. ikt. 277. főig. 19464. vkm. Horváth Károly rendes iskolaszolgává neveztetik ki.

277. ikt. 519. főig. 52696. vkm. Gerő Árpád rendes tanár 1912/13. tanév I. felében németországi tanulmányútra küldetik ki.

278. ikt. 518. főig. 59586. vkm. Ő Felsége Wallner Ignác dr. igazgatót a VI. fizetési osztályba a legkegyelmesebben kinevezte.

279. ikt. 522. főig. 17390 vkm. Természetrajzi gyakorlatokhoz szükséges műszerek beszerzésére 1080 K utalványoztatik.

XIII.

A soproni m. kir. állami főreáliskolában 1912/13. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. osztály.

	Korona
Róm. kath. nagyobb katekizmus	—64
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—64
<i>Bereczky S.</i> , Bibliai történetek legújabb kiadás (evang.)	—70
<i>Luther</i> kis kátéja (evang.)	—20
Új énekeskönyv zsebkiadása (evang.)	2—
<i>Dékány</i> , A tóra öt könyve (izr.)	250
<i>Balogh Péter</i> , Magyar nyelvtan I. r. (4914—1905). 4. kiadás	—80
„ „ Magyar olvasókönyv I. r. (3003—1901) 3. kiadás	160
<i>Heinrich G. dr.</i> , Német nyelvtan és olvasókönyv I. r. átdolgozta : Bleyer Jakab dr. és Karl Lajos (5103—1901)	240
<i>Lasz Samu</i> , Földrajz I. r. (1929. eln. 1904) 2. kiad.	180
<i>Kogutowicz</i> , Középiskolai atlasz I. (20572—1898).	2—
vagy „ „ „ teljes, kötve	6—
<i>Paszlavszy József</i> , Kis természetrajz I. r. (3027—1902) 3. kiad.	220
<i>Beke Manó dr.</i> , Számтан (3295—1903) 6. kiadás	260
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Planimetria alaktan (1710—1903) 2. kiad.	2—

II. osztály.

<i>Pokorny</i> , Ószövetségi történet	120
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—64
<i>Bereczky</i> , Bibliai történetek (evang.)	—70
<i>Luther</i> kis kátéja (evang.)	—20
Új énekeskönyv zsebkiadása (evang.)	2—
<i>Dékány</i> , A tóra 5 könyve (izr.)	250
<i>Balogh Péter</i> , Magyar nyelvtan II. r. (4019—1903) 4. kiadás	1—
„ „ Magyar olvasókönyv II. r. (4064—1903) 3. kiadás	2—

<i>Heinrich Bleyer</i> , Német nyelv és olvasókönyv II. r. (102133—1908)	2·40
<i>Lasz Samu</i> , Földrajz II. és III. r. (3268—1900. e.)	3·50
<i>Kogutowicz</i> , Középiskolai atlasz II. r. reál. (20572—1898)	2·40
vagy „ „ „ teljes, kötve	6—
<i>Paszlavszyk József</i> , Természettan II. r. (3574—1900) 2. kiad.	2·60
<i>Beke Manó dr.</i> , Számítás (3295—1903) 7. kiadás	2·60
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Stereometriai alaktan (1650—1905) 3. kiad.	1·60

III. osztály.

<i>Pokorny Emanuel dr.</i> , Az új szövetség (kath.)	1·20
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—64
<i>Hetvényi Lajos</i> , Ev. vallás (evang.)	1—
Új énekeskönyv zsebkiadása (evang.)	2—
<i>Weisz Miksa dr.</i> , Szentírás történeti könyve (izr.)	2·50
<i>Balogh Péter</i> , Rendszeres magyar nyelvtan (3114—1901)	1·30
„ „ Magyar olvasókönyv III. r. (2811—1901)	2·50
<i>Timár Pál</i> , Rendszeres német nyelvtan III. és IV. oszt. (2902—1901)	1·60
„ „ Német olvasókönyv III. IV. oszt. (2069—1901).	3·50
<i>Bartos-Chovancsák</i> , Francia nyelvtan és olvasókönyv I. rész (841—1906)	2—
<i>Mangold L.</i> , A magyarok története III. és IV. oszt. (3547—1900) 6. k.	2·80
<i>Lasz Samu</i> , Földrajz II. és III. r. (3268—1900 e.)	3·50
<i>Kogutowicz</i> , Középiskolai atlasz III. reál. (20572—1898)	1·60
vagy „ „ „ teljes, kötve	6—
<i>Hankó-Müller</i> , Természettan I. r. (3428—1901)	1·80
<i>Beke Manó dr.</i> , Számítás (3295—1903) 7. kiadás.	2·60
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Constructiv planimetria III. és IV. oszt. (2792—1902)	3—

IV. osztály.

<i>Pokorny</i> , Kath. szertartás	1·56
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—64
<i>Hetvényi Lajos</i> , Rövid egyháztörténet (evang.)	1—
Új énekeskönyv zsebkiadása (evang.)	2—
<i>Weisz Miksa dr.</i> , A szentírás történeti könyvei (izr.)	2·50
<i>Négyesy László</i> , Stilisztika (32251—1906) 5. kiad.	2·50
<i>Lehr</i> , Arany Toldija (51922—1892)	1·60
<i>Timár Pál</i> , Rendszeres német nyelvtan III. IV. oszt. (2902—1901)	1·60
„ „ Német olvasókönyv III. és IV. oszt. (2069—1901)	3·50
<i>Bartos-Chovancsák</i> , Francia nyelvtan és olvasókönyv II. rész (467—1901)	2—
<i>Mangold L.</i> , A magyarok története III. és IV. oszt. (3547—1900) 6 k.	2·80
<i>Hankó-Müller</i> , Természettan II. r. (3100—1901)	1·50
<i>König-Beke</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Constructiv planimetria III. és IV. osztály (2792—1902)	3—

V. osztály.

<i>Schütz</i> , Katholikus hittan	1·40
<i>Rohn</i> , Egyházy énekek (kath.)	—·64
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Bereczky Sándor</i> , Biblia ismertetés (evang.)	2·50
<i>Vogel</i> , Izraelita vallástan	2·60
<i>Zlinszky A.</i> , Retorika (3631—1901)	3·—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv I. r. (1747—1899)	2·80
<i>Bartos-Klimó</i> , Rendszeres francia nyelvtan (3195—1902)	2·80
<i>Macher Ede</i> , Francia olvasókönyv V. és VI. oszt. (2903—1901)	3·—
<i>Mika Sándor dr.</i> , Világtörténelem I. r. (1237—1902)	2·40
<i>Szterényi Hugó</i> , Növénytan, 4. kiadás (4235—1004)	3·—
<i>Reichenhaller</i> , Chémia I. r. (3668—1901) 3. kiadás	2·—
<i>Beke</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
<i>Wagner</i> , Geometria (312—1903) 7. kiadás	4·40

VI. osztály.

<i>Schütz</i> , Katholikus erkölcstan	1·40
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Bereczky Sándor</i> , Biblia ismertetés (evang.)	2·50
<i>Vogel</i> , Izraelita vallástan	2·60
<i>Riedl</i> , Poetika (3642—1904)	3·—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv II. r. (2306—1904)	2·80
<i>Klimó-Bartos</i> , Rendszeres francia nyelvtan, olvasó- és gyakorlókönyv II. rész (1490—1904)	2·80
<i>Kemény-Klimó</i> , Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)	1·20
<i>Macher Ede</i> , Francia olvasókönyv V. és VI. oszt. (3903—1901)	3·—
<i>Mika Sándor dr.</i> , Világtörténet II. rész (1891—1902)	2·60
<i>Paszlavszy</i> , Állattan (2394—1903) 5. kiadás	3·80
<i>Reichenhaller</i> , Chémia II. rész (251—1901) 3. kiadás	2·—
<i>Beke</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
<i>Wagner</i> , Geometria (312—1903) 8. k.	4·40
<i>Klug L.</i> , Ábrázoló geometria (2275—1900)	4·—
<i>Lutter</i> , Logarok (24284—1893) 12. kiadás	2·40

VII. osztály.

<i>Schütz</i> , Egyháztörténet (kath.)	1·80
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Bereczky S.</i> , Magyarország prot. egyháztörténete (evang.)	2·—
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Vogel</i> , Izraelita vallástan	2·60

<i>Beöthy</i> , Irodalomtörténet I. r. (3924—1903)	5.—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv III. r. (3914—1904)	2·40
<i>Hofer</i> , Rendszeres francia nyelvtan (20891—1904)	2·40
<i>Kemény-Klimó</i> , Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)	1·20
<i>Macher E.</i> , Francia olvasókönyv VII. és VIII. oszt. (3083—1902)	3.—
<i>Mika</i> , Világtörténet III. r. (3428—1903)	3·20
<i>Reichenhaller</i> , Organikus chemia (958—1902) 3. k.	2.—
<i>Kovács Z.</i> , Fizika, (1830—1904)	4·80
<i>Beke M.</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
<i>Wagner dr.</i> , Geometria (312—1903) 7. k.	4·40
<i>Klug L.</i> , Ábrázoló geometria (2275—1900)	4.—
<i>Lutter</i> , Logarok (24284—1893) 13. k.	2·40

VIII. osztály.

	Korona
<i>Schütz</i> , Hitvédelem (kath.)	1·40
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Bereczky S.</i> , Magyarország prot. egyháztörténet (evang.)	2.—
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Vogel</i> , Izraelita vallás	2·60
<i>Beöthy</i> , Irodalomtörténet II. r. (3924—1903) 9. k.	5.—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv IV. r. (20027—1894)	2·40
<i>Hofer</i> , Rendszeres francia nyelvtan (20891—1891)	2·40
<i>Macher E.</i> , Francia olvasókönyv VII. és VIII. oszt. (3083—1902)	3.—
<i>Dr. Takács György</i> , A magyar nemzet története (2976—1905)	3·20
<i>Szitnyai E.</i> , Lélektan, logika (3822—1903)	2·80
<i>Kovács Z.</i> , Fizika VII. VIII. oszt. (1830—1904)	4·80
<i>Beke</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
» Geometria (312—1903) 7. k.	4·40
<i>Klug L.</i> , Ábrázoló Geometria (2275—1904)	4.—
<i>Lutter</i> , Logarok (24284—1893)	2·40

Latin könyvek a reáliskolák számára.

<i>Pirchala</i> , Latin nyelvtan V. o. (5031—1888)	1·40
» Latin mondattan VI. o. (5031—1888)	1·40
» Rendszeres latin nyelvtan VII., VIII. oszt. (1112—1903)	1·80
<i>Sallustius</i> , De bello Iugurthino, magy. Barthal-Malmosi (3329—1895)	1·40
<i>Vergilius</i> , Aeneis, magy. Cserép (8—1899)	2.—
<i>Cicero</i> , Oratio in Catilinam, magy. Köpesdy (25622—1882)	1·20
<i>Tacitus</i> , Agricola, magy. Némethy (4475—1899)	—·60
<i>Horatius</i> , Szemelvények, magy. Cserép (2863—1902)	2·60

Segédkönyvek.

<i>Kelemen</i> , Magyar-német zsebszótár (3003—1904)	4.—
<i>Burián János</i> , Magyar-latin szótár (5076—1898)	3.—
» » Latin-magyar szótár (4530—1901)	5.—
<i>Helmár</i> , Magyarország történeti térképe (9385—1890)	—40
<i>Polgár Gy.</i> , Ókori hitéleti képgyűjtemény (35232—1896)	3.60
<i>Heinrich</i> , Deutsche Verslehre (17045—1886)	1.40
<i>Wagner-Horváth</i> , Római régiségek és római irodalmi történet (1027—1905)	2.80
<i>Lauringer Ernő</i> , Közintézményeink történeti fejlődése (90492—1910) .	1.40
<i>Somló Károly</i> , Növénygyűjtő (85637—1909)	1.20

A jövő tanévre s a tanulók fölvételére vonatkozó közlemények.

Tanulók a főreáliskola bármely osztályába felvehetők, ha ki tudják mutatni, hogy az előző osztályt egy nyilvános főreáliskolán legalább is elégséges eredménnyel végezték.

Azok a tanulók, kik nyilvános gimnáziumból vagy polgári iskolából reáliskolába akarnak átlépni, kötelesek felvételi vizsgálatot tenni. E vizsgálat az elhagyott és a reáliskola tantervei közt mutatkozó lényeges különbözetre terjed ki.

Egyik tanintézetből a másikba az átlépés rendesen csak a tanév kezdetén történhetik. Évközben más intézetből jövő tanuló a tanári testület határozata alapján csak a változás okainak igazolása mellett vehető fel.

Kereskedelmi, katonai vagy más szakiskolából a reáliskolába átlépni szándékozók felvételükért a tankerületi kir. főigazgatósághoz tatoznak folyamodni és az erre vonatkozó folyamodványt a reáliskola igazgatóságánál nyujtsák be.

A felvételi vizsgálat díja 20 korona.

A tanintézet I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9. évét betöltötte és 12 évnél nem idősebb. A tanári testület határozata alapján a 12 évnél idősebb tanuló a beiratkozásnál csak feltételesen vétetik fel, a végleges felvétel akkor lesz, ha az első félév végéig (január végéig) a rendes tantárgyakból legalább elégséges eredményt tanusít és magaviselete jó vagy szabályszerű; ha azonban a feltételesen felvett tanuló a jelzett időpontig az előírt követelményeknek nem felelne meg, az intézetből eltávolíttatik. A felvételhez megkivántatik minden tanulótól, hogy nyilvános iskolától nyert bizonyítvánnyal igazolja, hogy a népiskola négy alsó osztályát sikerrel végezte, vagy hogv felvételi vizsgát tegyen, melynél hasonló mérvű képzettségről tanuságot tesz. E vizsgálat díja 20 korona.

Minden tanuló tanintézetünkön való beiratáskor tartozik átszolgáltatni keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, valamint az 1887-iki

XXII. a himlőoltást szabályozó törvénycikk értelmében kiállított bizonyítványt, hogy élete első évében beoltatott, s ha 12 évnél idősebb, azóta másodszor is beoltatott. Kik ezt nem tudják kellőleg igazolni, a főkapitányságnál, mint közegészségügyi ellenőrző közegnél fognak bejelentetni, hogy az azoknak hivataból fogatosítandó, esetleg újbóli beoltásáról gondoskodják.

Minden tanuló a felvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja, vagy gyámja illetőleg azok valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiuk felvételekor **alkalmas helyettest tartoznak írásban bejelenteni**, kire a házi felügyelet és nevelés tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák. A szülők és a gyámok e részben minden változást írásban tartoznak az igazgatónál bejelenteni; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek vagy a befolyást épen károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék.

A nmltságú vallás- és közokt. m. kir. miniszterium 50667—1895. sz. rendelete alapján a tanulók felvétele június 30-án, július 1., 2., 3., 4. és 5-én d. e. 11—12-ig és szeptember 1., 2. és 3-án d. e. 8—12-ig történik.

Szeptember 3-ika után jelentkező tanulók, késedelmük okát **hitelesen** tartoznak igazolni; szeptember hó 10-én túl az igazgató nem vehet fel többé tanulót, bármily oka volt is mulasztásának; a felvételt ezen határidőn túl az igazgatóság útján benyújtott folyamodványra a tankerületi kir. főigazgató úr engedheti meg.

A felvett tanulók szeptember hó első négy napjainak egyikén d. e. az illető osztályfőnöknél tartoznak jelentkezni. Ha a felvett tanulók a tanév elején szeptember 4-ig bezárólag az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkeznének, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik.

Minden tanuló, kivétel nélkül tartozik beiratáskor 10 K felvételi díjat, 2 K-át könyvtárra, 1'40 K-át Értesítőre, 40 fillért tintára és 1'60 K-át énektanításért fizetni. Ezen **díjak alól fölmentésnek nincs helye.**

Az évi tandíjat a nmltságú vallás- és közokt. m. kir. miniszter úr 1887. évi július hó 15-én 28299. sz. alatt kelt magas rendeletével **évi 48 koronában** állapította meg.

A tandíjak kezelése s a tandíjmentesség elnyerése iránt a nmltságú vallás- és közokt. m. kir. miniszter úr 1895. évi július hó 29-én, 40201. sz. a. kelt rendelete kapcsán megjelent szabályzatával újabban intézkedett. E szabályzathoz a következőket közlöm:

8. §. E szabályzat címében említett középiskolák minden rendes és magántanulója, ki a tandíj fizetése alól felmentve nincs, minden tanévben

köteles tandíjat fizetni. A tandíj összegét rendeleti úton a vallás- és közokt., miniszter határozza meg. (Lásd fent.)

12. §. A tandíjat négy részletben lehet fizetni; az első részletet **legkésőbb október 15-ig** a másodikat **december 1-ig**, a harmadikat **március 15-ig**, a negyediket **május 1-ig**. A nyugtatványokat a tandíj-kezelő (Török Mihály tr.) állítja ki.

14. §. A tandíjrészletek lefizetésének záros határidejét az igazgató az intézet minden egyes osztályában és az intézet hirdető tábláján előzetesen közzé teszi.

Oly tanuló, ki az illető tandíj-részletet a záros határidőig le nem fizeti, az intézetből kitiltandó, tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

15. §. Az ily módon kitiltott tanulónak az intézetbe újból való felvételére nézve, a késedelem okainak tekintetbe vétele mellett, saját hatáskörében az intézeti igazgató határoz akkor, ha a tanuló a kitiltástól számított egy hétnél többet nem mulasztott. Egy héten túl terjedő ilyennemű mulasztás esetén a felvételre az engedélyt a tankerületi főigazgató adja meg, ha a késedelem alaposan megokoltatik. Az igazgató elutasító határozata ellen a tankerületi főigazgatóhoz, ennek határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az illetők felebbezással élhetnek.

24. §. A tandíj fizetése alól való felmentést, a felmenthető tanulók a miniszteri számvevőség által minden egyes intézetre nézve külön kiszámított átlagos százalékanak határáig a tanári testület meghallgatása mellett az intézet igazgatója adja meg.

(A soproni állami főreáliskolánál a felmentés megengedett maximuma az 1905. évi 83348. sz. m. rendelet szerint 20%.)

A megszabott százalék határát átlépni az igazgatónak megengedve nincs, ellenkező esetben megfelelő kártérítésre köteles.

25. §. A tandíj fizetése alól nem menthetők fel az olyan tanulók, kik nem képesek szegénységüket vagy legalább vagyontalanságukat igazolni, nem menthetők fel továbbá azok a tanulók, kik az utóbbi tanév, illetőleg félév végén az erkölcsi magaviseletből „rossz” vagy „kevésbé szabályszerű” érdemjegyet kaptak vagy a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében „elégtelen” előmenetelt tanúsítottak; valamint azok sem, kiknek az említett tantárgyakból, habár nem is volt elégtelen érdemjegyük, de több volt az „elégséges” mint a „jeles” és „jó” érdemjegyük.

26. §. Oly szülők, kik beigazolják, hogy egyszerre három vagy több fiút vagy leányt gimnáziumban vagy reáliskolában avagy polgári iskolában, tudományegyetemen vagy műegyetemen, avagy hasonló intézetben taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak a tandíj felének elengedéseért és a fél tandíj alól fel is mentendők, ha a tanuló

iskolai bizonyítványa, illetőleg értesítője a kellékeknek megfelel. (Lásd a 25. §-t.)

28. §. Tandíjmentességet írásban kell kérni, még pedig az intézet igazgatójához címzett és nála benyújtandó szabályszerű folyamodvány alakjában. A folyamodványhoz melléklendő szegénységi bizonyítvány, melynek egy évnél nem szabad régiebbnek lennie, továbbá az iskolai bizonyítvány, illetőleg félévi értesítő.

Megjegyzendő, hogy a középiskolai, felsőbb leányiskolai tanárok és iskolaszolgák, továbbá a polgári iskolai és néptanítók, általában a közoktatásügyi kormányzat alá tartozó tisztviselők fiai folyamodványukat szegénységi bizonyítvánnyal felszerelni nem kötelesek.

Folyamodni minden tanévben kétszer lehet, **szeptember hó 15-ig és február hó 15-ig.**

Az igazgató a tanulókat a tandíjmentesség elnyerhetésének összes feltételeire és körülményeire osztályonként, nemkülönben az intézet hirdető tábláján figyelmezteti.

31. §. A tandíjmentesség mindig azon félévvel veszi kezdetét, melyben a mentesség megadatott. A mentesség érvénye az egész középiskolai tanfolyamra terjed ki, feltéve, hogy folytatólag változatlanul fennállanak azok a feltételek, melyekhez a tandíjmentesség megtartása kötve van. (L. 32. §.) A mentesség a mondott feltételek mellett, érintetlen marad akkor is, ha az illető tanuló — esetleg évközben is — a szabályzat címében említett jellegű más középiskolába lép át.

32. §. A tandíjmentesség élvezetét elvesztik a tanulók:

a) ha magántanulókká lesznek, mely esetben a mentességet azon félév elejétől veszítik el, melynek folyamában az előadásoktól elmaradnak;

b) ha valamely középiskolából bármely oknál fogva kizáratnak;

c) ha a tandíjmentes tanulók, vagy azon személynek, ki őt eltartani köteles, vagyoni viszonyai kedvezőbbekké lesznek, mely esetben a mentességet a változás beálltát követő félévtől veszítik el;

d) ha az első félév, illetőleg tanév végén az erkölcsi magaviseletből „rossz“ vagy „kevésbé szabályszerű“ érdemjegyet kapnak, vagy az első félév, illetőleg a tanév végén a felsőbb osztályba való lépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében „elégtelen“ előmenetelt tanúsítanak, nemkülönben, ha az említett tantárgyakból több az „elégséges“, mint a „jeles“ és a „jó“ érdemjegyük. Ez esetekhez tandíjmentességüket a bizonyítványt, illetőleg értesítőt követő félévtől kezdve veszítik el.

A c) és d) pontok alatt felsorolt esetekben az illető tanuló újból való felmentésért csak akkor folyamodhatik és tandíjmentességben csak akkor részesíthető; ha ismét megfelel mindazon feltételeknek, melyek alatt tandíjmentességért általában folyamodni lehet.

Az izraeliták hitoktatási díj címén évenként 6 koronát tartoznak fizetni. Ezen díj első fele a beiratáskor, a második fele pedig február hó első hetében fizetendő.

A vegytani gyakorlatokért járó díj (a szereket betudva) 21'60 korona, a gyorsírásért 10 korona, a műírásért 4 korona. Ezen díjak szintén félévi részletekben előre fizetendők.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium rendelete folytán a könyvviteltan a IV. osztálytól fogva mint rendkívüli tantárgy taníttatik. Évi díj 12 korona.

Iskolai orvosunk lévén, a VII. osztály tanulóinak az egészségtanból a tanítás ingyenes.

A lefizetett tandíjak vagy tandíjrészletek nem téríthetők vissza.

Oly tanulóknak, **kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet** és akiket a **tanári testület** képesnek tart arra, hogy a szün-idő alatt önszorgalmukból pótolhatják mulasztásukat, **megadhatja a jogot**, hogy a jövő iskolai év kezdetén **javító vizsgálatot** tehessenek, de csupán abban az intézetben, ahol tanultak és **csak akkor**, ha „jó” vagy legalább „szabályszerű” magaviseleti tanjegyük van. Ezen javítóvizsgálat díjtalan.

Azok a tanulók, kik két kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, az igazgatóság útján csak fontos okok alapján folyamodhatnak a javító vizsgálatra való engedélyért a tankerületi kir. főigazgató úrhoz. Az ez irányú szabályszerű 1 K-ás bélyeggel ellátott és az összes iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok július hó 6-áig, a tanintézeti igazgatóság útján nyújtandók be.

Több mint két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanuló javító vizsgálatra semmi szín alatt sem bocsátható.

Az 1897. évi 49,715. sz. rendelet szerint bukott ismétlő középiskolai tanulóknak az osztály másodszori ismétlése nem engedhető meg.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem teheti, vagy megszakítani kénytelen, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálatra való engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítványt kell mellékelni. A pótló vizsgálat csak teljes vizsgálat lehet, melyért semmi díjat sem kell fizetni.

Az esetleges javító és pótló vizsgálatok augusztus hó 30. és 31-én d. e. 8—12 óráig és d. u. 3—6 óráig fognak megtartatni; azok pontos határideje minden egyes a vizsgálatra jelentkezetre nézve annak az idején az iskola hirdetési tábláján fog közzététetni.

A tanintézetünk ötödik osztályába belépő tanulókat s azok szüleit e helyen még arra is figyelmeztetjük, hogy az V. osztállyal kezdődő **latin nyelvi** tanfolyamba, a nmltságú vallás- és közokt. m. kir. miniszter úrnak

1891. december 23-án, 86075 sz. alatt kelt rendelete értelmében minden a IV. osztályt elégséges előmenetellel végzett tanuló beléphet.

Tekintve, hogy a latin nyelvi tanfolyamnak sikeres végzése, illetve a **latin nyelvi póttérettségi** bizonyítvány megszerzése, a reáliskolát végzett tanulónak a **papi, tanári, orvosi és jogi pályát** is megnyitja, a latin nyelvi tanfolyamba való részvételt tanulóinknak melegen ajánljuk. A tanulás díjtalan.

Magántanulók, kik magánúton, vagy magánintézetben tanultak és előmeneteliükről nyilvános iskolától kívánnak bizonyítványt nyerni, az igazgatónál való előleges bejelentés és annak kimutatása mellett, hogy a közvetlenül lefolyt tanévet, mely magánintézetben, illetőleg hol és mily rendszerű tanulmányozással töltötték, tehetnek vizsgálatot az e célra megállapított időben; az ilyen magántanuló tartozik fizetni 48 korona tandíjat, 11 korona 40 fillér felvételi és 80 korona vizsgadíjat.

A középiskolai izraelita tanulóknak a szombati és más ünnepi írás és rajzolás alól való felmentést az 55,711—1892. sz. v. k. m. rendelet értelmében maga az igazgató adja meg a szülőknek az aláírásra nézve hatóságilag igazolt írásbeli kérvénye alapján. Mindamellet a felmentett tanuló az illető órában, felmentettsége dacára, jelen tartozik lenni s ha lehetséges, pl. a mennyiségtánból szóbeli feleletre fel is hívható. Ha az osztály kizárólag feladatirással, vagy rajzolással van elfoglalva — s magyarázat nem fordulhat elő — a felmentett tanuló az idő alatt ugyan e tárgy elméleti, vagy értelmező leckéiből examinálandó, vagy ismétlő tanulással tartozik foglalkozni.

A tanulóknak csak bekötött tankönyveket szabad használni.

XV.

A tanulók érdemsorozata az 1911|12. tanévben.

Rövidítés magyarázata : m. = fel van mentve.

Előmenetelből :

- 1 = jeles,
- 2 = jó,
- 3 = elégséges,
- 4 = elégtelen.

Magaviseletből :

- 1 = jó,
- 2 = szabályszerű,
- 3 = kevésbé szabályszerű,
- 4 = rossz.

Dolgozatok külső alakjánál :

- 1 = szép,
  - 2 = csinos,
  - 3 = rendes,
  - 4 = elég rendes,
  - 5 = rendetlen.
-

I. A) osztály.

Osztályfőnök : Ádám Manó.

A tanuló neve		Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szépírás	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
	Bak Ferenc	2	3	3	4	3	3	3	3	3	2	4	1
	Brückner János	1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1
	Buresch Jenő	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	3	1
	Csepreghy Zoltán	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
5	Fink Elek	1	3	2	3	3	3	3	2	2	2	3	1
	Flasch Béla	2	3	4	3	4	3	3	3	2	2	2	1
	Fürst Dezső	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	4	1
	Grasel Rezső	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1
	Hacker Nándor	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	4	1
10	Hintsch Gusztáv	1	2	2	3	2	3	3	3	1	2	4	1
	Jäger Károly	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2	5	1
	Kanitz Jenő	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	5	1
	Karl József	1	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	1
	Karl Oszkár	1	2	2	3	3	3	3	3	m	2	3	1
15	Karner Mátyás	1	2	1	1	2	2	2	2	3	1	2	1
	Király József	1	3	4	3	3	3	4	3	2	1	5	1
	Kirschbaum Gyula	2	2	3	2	2	3	3	2	1	1	3	1
	Kollwentz Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	m	2	1	1
	Konasek Ferencz	2	4	3	3	2	4	4	3	3	2	3	1
20	Kremser Emil	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1
	Kremsir Béla	3	3	4	3	3	4	4	3	3	3	4	1
	Kutasi-Szabó Béla	2	3	4	3	3	3	3	2	1	2	3	1
	Lederer Ignác	2	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	1
	Metzger Béla	1	2	3	4	2	3	3	3	m	2	5	1
25	Mitzger Ferenc	2	1	2	1	1	1	1	2	3	2	3	1
	Mulzer András	1	2	1	3	2	3	3	3	2	2	3	1
	Nagy György	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2	3	1
	Németh Gyula	1	2	2	1	2	2	2	3	2	2	5	1
	Pollák Zsigmond	2	2	2	2	2	3	2	3	m	2	3	1
30	Riedt Péter	1	3	3	3	1	2	1	2	2	2	5	1
	Schneeberger Nándor	1	2	2	3	2	2	2	3	2	1	3	1
	Schwarz Jenő	2	2	2	3	3	2	2	3	3	2	5	1
	Sternfeld Sándor	2	3	3	4	3	3	3	3	m	3	5	1
	Stuhl János	k	i	m	a	r	a	d	t				
35	Svalb Jenő	1	3	3	3	3	3	3	2	1	1	3	1
	Tauber Sándor	1	2	2	3	3	3	3	2	1	2	3	1

I. B) osztály.

Osztályfőnök : *Strauch Jenő.*

A tanuló neve						Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiség	Rajzoló geom.	Szépíró	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
	Baumann Jenő	1	1	1	2	3	1	2	3	1	2	2	3	2	3	3	1
	Buczolich József	vi	zs	gá	la	tl	an						m	a	a	dt	
	Fellner Jenő	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Fischer József	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	2	4	2
5	Freund Sándor	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
	Glaser Béla	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
	Goldmann Ernő	1	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	4	2	4	2
	Goldschmid Ervin	3	2	2	3	1	2	2	3	m	2	3	1	2	3	1	1
	Hajnal Frigyes	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	2	3	1	1	1
10	Hertl Ferenc	1	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	3	1	1	1
	Hesz Emil	3	4	4	4	4	3	3	3	3	2	3	4	1	1	1	1
	Huber Tivadar	2	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	2	4	2	4	2
	Jurek Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	3	1	1	1	1
	Kász Viktor	1	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	3	1	1	1	1
15	Király Ferenc	1	2	2	3	2	3	3	2	2	1	3	1	3	1	1	1
	Klausz Nándor	2	3	3	4	3	3	3	3	1	1	3	1	3	1	1	1
	Kollárs Elemér	1	3	3	3	2	3	2	1	1	1	3	1	3	1	1	1
	Koth Izidor	3	4	4	3	4	3	3	4	3	3	4	3	4	1	1	1
	Köttbaum József	2	3	4	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	1	1	1
20	Krausz Béla	vi	zs	gá	la	tl	an						m	a	a	dt	
	Laschober Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Lederer Hermann	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	1	1	1
	Lobenwein Harald	1	4	4	4	3	3	4	3	3	3	2	4	1	1	1	1
	Mai Emil	vi	zs	gá	la	tl	an						m	a	a	dt	
25	Mandl Rezső	2	3	2	1	2	3	2	3	2	3	2	2	3	1	1	1
	Mangold István	2	2	2	1	2	2	1	2	m	1	4	1	1	1	1	1
	Müller Antal	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	1	1	1	1
	Nagy Pál	1	4	4	4	4	4	4	4	3	2	2	3	1	1	1	1
	Neubauer Antal	2	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2	2
30	Neumann Béla	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3	1	1	1
	Petz Károly	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	1	1	1	1
	Pintér Ignác	2	3	3	4	3	3	3	3	3	2	3	4	1	1	1	1
	Rosenheim Leó	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	1	1	1	1
	Seltenhofer Rezső	1	3	3	2	1	2	2	2	2	1	2	3	1	1	1	1
35	Steckler György	2	3	3	3	3	3	3	3	4	m	3	4	1	1	1	1
	Stössel Emil	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	1	1	1

A tanuló neve										Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szépírás	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet	
Tauber Ernő										3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	4	1	
Töpler József										1	3	2	3	3	3	3	2	3	2	3	1	
Varga János										1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	
40	Várady Géza										1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1
Wessely Antal												k	i	m	a	r	a	d	t			
Závár Gedeon										1	3	3	3	3	3	3	2	3	1	4	1	
Magántanuló:																						
Weber Sándor												k	i	m	a	r	a	d	t			
Összesen: 43.																						

II. B) osztály.

Osztályfőnök : Müller József dr.

A tanuló neve						Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajzoló geom.	Szépíró	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
	Cristea Gábor					1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	3	1
	Deutsch Sándor					k	i	m	a	r	a	d					
	Falk Viktor					1	2	2	3	2	3	2	3	2	1	3	1
	Faragó János					2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	3	1
5	Fiáth Miklós					1	3	3	2	3	3	3	3	2	2	3	1
	Goldschmid Alfréd					2	2	1	3	2	2	2	3	2	2	3	1
	Hackstock Károly					1	3	3	2	2	3	3	2	1	2	3	1
	Holczer Mihály					2	3	2	2	3	2	3	2	1	1	3	1
	Horváth József					k	i	m	a	r	a	d					
10	Karl Ernő					1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
	Kaschnitz József					2	3	3	2	3	3	3	3	1	2	3	1
	Kirkovits Gyula					2	2	2	3	2	3	3	3	1	3	3	1
	Max Ernő					2	3	2	2	3	2	3	3	2	2	4	1
	Nagy Imre					1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	3	1
15	Nagy László					vi	zs	gá	l	at	la	n	m	a	r	a	d
	Pós Zoltán					1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1
	Prunner József					1	3	2	2	3	1	1	2	2	2	3	1
	Rosenberger Imre					2	1	1	1	2	1	1	2	2	2	3	1
	Schirk Ernő					1	3	3	2	2	2	1	3	2	2	4	1
20	Spitzer Alfréd					2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
	Stessel Rikárd					3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	4	1
	Strausz Ferenc					2	3	3	2	3	3	3	3	1	3	3	1
	Supper Ferenc					1	3	3	2	2	3	3	2	2	3	3	1
	Tölgyesi Árpád					1	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	1
25	Vajda Ede					2	2	3	2	2	1	2	2	2	2	4	1
	Wellisch Miksa					1	2	1	1	2	1	1	3	1	1	3	1
Összesen: 26																	

IV. osztály.

Osztályfőnök : Seemann Kálmán.

A tanuló neve					Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szabadk. rajz	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
	Amtmann Nándor	.	.	.	1	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	1
	Balkay Árpád	.	.	.	2	3	3	4	4	3	3	2	3	2	2	4	1
	Bartos Ferenc	.	.	.	1	3	3	4	2	3	3	3	2	m	2	3	1
	Bergmann Pál	.	.	.	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	3	1
5	Bergmann Rezső	.	.	.	2	3	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	1
	Böhm Adolf	.	.	.	1	2	2	3	1	2	2	2	3	1	3	4	1
	Breuer Ede	.	.	.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	3	1
	Büki Kálmán	.	.	.	1	2	3	3	3	2	2	1	1	2	2	3	1
	Csitkovits István	.	.	.	1	3	3	4	3	2	2	2	3	1	2	3	1
10	Dátán Sándor	.	.	.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
	Erdős Rezső	.	.	.	3	3	3	3	3	4	3	4	4	3	2	4	2
	Finda Imre	.	.	.	1	3	3	4	3	3	3	3	3	2	2	3	1
	Fleischer Imre	.	.	.	3	3	3	2	3	2	1	2	2	3	2	3	1
	Fodor Rezső	.	.	.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	4	1
15	Friebert Lipót	.	.	.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	4	1
	Gárdonyi Károly	.	.	.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	m	2	3	1
	Gerstl Gyula	.	.	.	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	1
	Grünwald Gyula	.	.	.	3	3	3	3	3	3	3	4	4	m	2	3	1
	Hamerli János	.	.	.	2	3	3	3	3	3	3	4	4	3	2	3	2
20	Hasenauer Ágost	.	.	.	1	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	4	1
	Henrich Ottó	.	.	.	2	3	3	4	3	2	4	3	3	2	2	4	2
	Horváth József	.	.	.	1	3	3	3	2	3	2	3	3	1	2	3	1
	Illés István	.	.	.	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1
	Jéhn Vilmos	.	.	.	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	4	1
25	Kamaryt Hugó	.	.	.	2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	2	3	1
	Kohn Viktor	.	.	.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4	1
	Kolb Jenő	.	.	.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1	2	3	1
	Kraft Vilmos	.	.	.	1	2	1	2	2	2	1	1	2	2	2	3	1
	Lederer Hugó	.	.	.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2
30	Mühl Nándor	.	.	.	1	3	3	3	4	3	3	3	3	m	2	3	1
	Nagy Ernő	.	.	.	1	3	3	3	2	3	2	2	3	m	2	3	1
	Nagy István	.	.	.	2	2	2	3	1	1	2	2	3	1	2	3	1
	Pfuhl Ágoston	.	.	.	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	3	1
	Reiber Endre	.	.	.	1	3	3	3	2	2	2	1	2	2	1	3	1
35	Reumann Géza	.	.	.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	1
	Roisz Károly	.	.	.	2	3	3	4	4	3	3	2	2	2	1	3	1

V. osztály.

Osztályfőnök : *Harsányi Lajos.*

A tanuló neve				Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettud.	Vegytan	Mennyiségtan	Szabadk. rajz	Tornázás	Latin nyelv	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
		Baruch Siegfried	2	3	2	3	2	4	3	4	2	1	4	1	3	1	1
		Eylenburg Kurt	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	3	1	1
		Feigelstock Ödön	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1	1
		Feleki Zoltán	2	3	3	2	2	2	2	3	3	1	-	2	3	1	1
5		Geleji Géza	1	2	2	3	2	3	2	3	3	2	-	1	3	1	1
		Grünwald Róbert	2	2	2	2	2	2	1	3	2	2	-	2	3	1	1
		Hacker Hugó.	vi	zs	gá	lat	la	n	m	a	r	a	dt				
		Hacker Miksa	1	1	1	1	1	2	3	3	2	1	1	2	3	1	1
		Istvánffy József	k	i	m	a	r	a	dt								
10		Józsa István	2	3	2	1	3	2	2	3	3	3	3	2	3	1	1
		Kertész István	2	3	3	4	3	3	3	4	3	1	-	2	3	1	1
		Kirkovits István	1	2	3	3	2	3	2	3	2	1	-	1	3	1	1
		Klein István	2	3	3	3	2	3	3	4	3	2	-	2	3	1	1
		Lapitz Ferenc.	2	4	4	4	4	4	4	4	3	m	-	2	3	2	2
15		Lipner Ödön	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
		Peischl Kálmán	1	2	2	2	1	3	3	3	2	1	2	2	3	1	1
		Pesti Ernő	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	-	2	3	1	1
		Pollák Károly	1	2	2	2	2	3	3	3	3	1	3	2	3	2	2
		Pozsgay Antal	1	2	2	3	2	2	3	2	2	1	2	2	3	1	1
20		Schaffer Pál	2	2	2	2	2	2	2	4	2	1	-	1	3	1	1
		Schneider Ernő	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1
		Schotten Jakab	3	2	2	2	2	3	3	4	3	3	3	2	3	1	1
		Seedoch Tamás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
		Simon Árpád	vi	zs	gá	lat	la	n	m	a	r	a	dt				
25		Simon Gusztáv	1	3	3	4	3	3	3	4	2	m	-	2	3	1	1
		Spitzer Ernő	1	3	2	2	1	2	2	2	2	3	3	2	3	1	1
		Tauber Zsigmond	2	3	2	2	2	3	3	4	3	1	3	2	3	1	1
		Tiefenbach Vilmos	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	-	1	3	1	1
		Varga Imre	1	1	1	2	2	2	1	3	3	m	2	2	3	1	1
30		Wolf Jenő	1	2	2	1	1	1	1	1	3	3	2	2	3	1	1
Összesen 30																	

Az érettségi vizsgálatra vonatkozó adatok.

A) Az írásbeli érettségi vizsgálat 1912. évi május hó 14., 15. és 17-én volt.

Írásbeli tételek.

A magyar nyelvből: Költészetünk hanyatlásának okai a nemzetietlen korban. Eredmény: 7 jeles, 4 jó, 10 elégséges.

A német nyelvből: 1. Szabad dolgozatúl: Deutsche Einflüsse in der ungarischen Literatur. 2. Fordítás magyarból németre: Az angolok Indiában. Eredmény: 7 jeles, 5 jó, 7 elégséges, 2 elégtelen.

A mennyiségtanból: Algebrai tétel: Valaki 9870 korona öröklött vagyonához, amely 4%-ra van egy pénztintézetben elhelyezve, minden év végén hozzátesz 685 koronát. Hány év múlva lesz a vagyona 48000 K?

Geometriai tétel: Valamely egyenes körkúp köbtartalmá egyenlő egy $R = 79.368$ dm sugarú gömb köbtartalmával. A kúp tengelymetszetében a csúcsnál levő szög $73^{\circ} 25' 36''$. Mekkora az alap körének sugara, a kúp magassága és felszíne? Eredmény: 4 jeles, 3 jó, 13 elégséges, 1 elégtelen.

B) A szóbeli érettségi vizsgálat június hó 17., 18. és 19-én volt.

Az érettségi vizsgálat eredményének áttekintése.

Ifj	Az érettségi vizsgálatra jelentkezők és a vizsgázók nem szerint					f) Az érettségit végzett ifjak pályaválasztása																				
	a)	b) Az írásbelin		c)	d)	e) A szóbelin																				
	Hányan jelentkeztek érettségi vizsgálatra ?	Hány készítette el minden dolgozatát legalább elégséges eredménnyel ?		Hány utasított az írásbeli alapján ismétlő vizsgálatra ?	Hányan bocsáttattak összesen szóbelire ?	A szóbeli vizsgálat elől betegség vagy egyéb ok miatt visszalépett ?																				

Jelesen érettek: Józsa László, Kessler Oszkár, Kopstein Aladár, Mangold Ernő, Szlimák Lajos, Wildzeisz Pál.

Jól érettek: Baál Károly, Blum Albert, Bozó Andor, Schiller Jenő, Stessel Ernő.

Érettek: Herzog Gyula, Kalisch Kornél, Kalisch Ödön, Kováts István, Szabó Sándor, Szabó-Jilek Károly, Weinberger Rezső.

*   *   *

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium jutalomkönyveket adományozott, amelyek közül Hargittai Brunó VII. o. t. Bárá Eötvös József: A Karthausi; Pollák Dezső VII. o. t. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom kis tükre; Deutsch Emil VI. o. t. Bárá Eötvös József: Gondolatok; Diebold Károly VI. o. t. Császár Mihály: A magyar művelődés a XV. században, Antonio Bonfini rerum Hungaricarum Decades-ének alapján; Fischer József VI. o. t. Dr. Platz Bonifác: Az ember eredése, faji egysége és kora; Török Dezső VI. o. t. Benedek Elek: Honszerző Árpád; Lipner Ödön V. o. t. Dr. Császár Elemér: Mikes Kelemen törökországi levelei; Seedorf Tamás V. o. t. Csiky Gergely: Görög-római mythológia című könyvet kapta.

XVII.

Statisztikai adatok az ifjúságról.

O s z t á l y	I A	I B	II A	II B	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I—VIII
<i>1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.</i>												
<i>Nyilvános tanulók:</i>												
Felvétetett	41	42	26	26	32	31	58	30	28	14	20	348
Önként kimaradt	1	1	2	2	1		1	1				9
Tanács folytán távozott.												
Kizáratott												
Betegség következtében meghalt . . .												
Baleset " " . . .												
Öngyilkosság " " . . .												
Az osztályvizsgálatról elmaradt . . .		3		1	1			2				7
Június, illetve május hóban osztályvizsgálatot tett	40	38	24	23	30	31	57	27	28	14	20	332
Pótló vizsgálatot tett.												
Összesen osztályvizsgálatot tett. . . .	40	38	24	23	30	31	57	27	28	14	20	332
<i>Magántanulók:</i>												
Felvétetett	1	1					2					4
Osztályvizsgálatot tett	1						2					3
<i>2. A felvett és vizsgát tett tanulók száma.</i>												
<i>Felvétetett:</i>												
Nyilvános tanuló	41	42	26	36	32	31	58	30	28	14	20	348
Magántanuló	1	1					2					4

[illegible]

O s z t á l y	I A	I B	II A	II B	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
Sopron vármegye	8	3	3	6	3	5	10	6	6	3	1	54
Udvarhely „								1				1
Vas „		2		1		2	2	1		1		9
Zala „	2	1			1							4
A) a) együtt	11	6	3	7	4	8	15	8	6	4	3	75
b) Városok:												
Budapest					1				1			2
Pécs					1		2					3
Pozsony							1					1
Sopron	30	32	21	16	24	22	40	19	19	10	17	250
A) b) együtt	30	32	21	16	26	22	43	19	20	10	17	256
B) Horvát-Szlavonország:												
a) Vármegyék:												
Pozsega vármegye									1			1
A) a) + b) és B) a) összesen	41	38	24	23	30	30	58	27	27	14	20	332
7. Az osztályvizsgálatot tett tanulók szülőinek (törv. gondviselőinek) foglalkozása.												
Nagybirtokos nagybérlő				2								2
Középbirtokos és bérlő	1						1	1				3
Kisbirtokos-kisbérlő							2	1				3
Kisbirtokos-napsz. (kisbérl.-napsz.)												
Egyéb őstermelő												
Gazdasági tisztviselő	3		1	1		1						6
Egyéb gazdasági segédszemély												
Nagyiparos, bányanagyvállalkozó		1	1				1					3
Kisiparos, bányakisvállalkozó	9	6	4	2	4	4	12	4	6	3	4	58
Ipari vagy bányászati tisztviselő					4		1	2		1		8
Egyéb ipari vagy bányászati segédszemély			1		2					1	1	5
Nagykereskedő, nagyvállalkozó							2	3				5
Kiskereskedő, kisvállalkozó	9	12	6	4	5	9	13	2	3		3	66
Kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő	4	3	2	3	5	2	3	4	2	1	2	31

O s z t á l y	I A	I B	II A	II B	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
Egyéb kereskedelmi vagy közlekedési segédzemély	4	4	3	5	4	4	3	1	2	1	1	32
Köztisztviselő és közhivatalban alkalmazott díjnok	1	1		1			6		1		1	11
Pap		1						1		1		3
Tanár, tanító	2	3	1		1	5		1	7	1	1	22
Más értelmiségi s ilyeneknél alkalmazott segéd, őrök stb.	3	1	1		2	2	1		1	1	1	13
Közhivatalban alkalmazott vagy másféle értelmiségi altiszt vagy szolga		1		1	2	1	7	2	1			15
Katonatiszt	1	2		1							1	5
Katonaaltiszt		1	1			1						3
Közelebről meg nem nevezett foglalkozási ágakban dolgozó napszámos							1					1
Tőkés, járadékos, háztulajdonos . .			1						1		1	3
Nyugdíjas tisztviselő vagy az értelmiség körébe számítható egyéb nyugdíjas		1	1		1		2	1	1	1	1	9
Nyugdíjas altiszt, szolga vagy munkás	2			1					1			4
Magánzó, eltartásos	2	1	1	2		2	4	4	2	3	3	24
Egyéb és ismeretlen foglalkozású . .												
Árvaházi, szeretetházi tanulók . . .												
Összesen	41	38	24	23	30	31	59	27	28	14	20	335
<i>8. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása vallás, anyanyelv és nyelvismeret szerint.</i>												
Osztályvizsgálatot tett	41	38	24	23	30	31	59	27	28	14	20	335
Róm. kath. vallású volt	14	19	9	9	20	17	27	12	20	7	10	164
Református " "	2	1		1					1			5
Ág. hitv. evang. vallású volt	10	5	4	3	3	6	16	4	3	1	1	56
Izraelita vallású volt	15	13	11	10	7	8	16	11	4	6	9	110
Magyar anyanyelvű volt	33	20	17	14	19	20	37	20	15	11	11	217
Német anyanyelvű volt	8	18	7	9	11	11	22	7	12	3	9	117
Horvát anyanyelvű volt									1			1

[illegible]

TARTALOM.

	Oldal
Bella Lajos	3
Kreselics László	8
I. Adatok az intézet 1911/12. évi tanévi történetéhez	9
II. Tanári személyzet	14
III. A tanárok tudományos és irodalmi működése	17
IV. Tananyag	18
V. Írásbeli dolgozatok	28
VI. Könyvtárak gyarapodása az 1911-ik évben	30
VII. Szertárak gyarapodása az 1911-ik évben	35
VIII. Jótékonycélu alapok	39
IX. Segélyezések	52
X. A Berzsenyi-Kör működése	55
XI. Testnevelés	61
XII. Rendeletek	64
XIII. Tankönyvek	66
XIV. A jövő tanévre és a tanulók felvételére vonatkozó közlemények	71
XV. A tanulók érdemsorozata	77
XVI. Az érettségi vizsgálatra vonatkozó adatok	92
XVII. Statisztikai adatok	94
